

Bestuursrapportage januari tot en met december 2019

Inhoud

1.	Inleiding.....	2
2.	Prestaties per programma.....	3
	Programma 1: Waterveiligheid.....	5
	Programma 2: Watersystemen.....	6
	Programma 3: Afvalwater.....	11
	Programma 4: Wegenbeheer	16
	Programma 5: Omgeving & Organisatie	19
3.	Kosten per programma	22
4.	Baten en lasten.....	28
5.	Toelichting investeringsprojecten	31
	Bijlage 1: Rapportage gedelegeerde bevoegdheden.....	39
	Bijlage 2: Overzicht maatregelen programmabegroting 2019	43
	Bijlage 3: Overzicht aanvragen sponsor- en bijdrageregeling 2019.....	55
	Bijlage 4: Overzicht verzamelkredieten 2019	58

1. Inleiding

Door middel van de bestuursrapportage informeert het college van dijkgraaf en hoogheemraden de verenigde vergadering over de realisatie van de programmabegroting. Deze is gebaseerd op de ambities, doelen en resultaten uit het Waterbeheerplan 2016-2021 en heeft in het bijzonder betrekking op de uitvoering van de voor 2019 voorgenomen werkzaamheden en de besteding van middelen. De cijfers in deze bestuursrapportage zijn nog niet definitief omdat de accountantscontrole 2019 nog loopt.

Wij hebben in het Waterbeheerplan 13 ambities en 48 onderliggende doelen bepaald. Voor 2019 zijn in de begroting 140 maatregelen opgenomen die de ambities realiseren. Na het verstrijken van het jaar is 92%, ofwel 129 maatregelen, gerealiseerd en is 8% niet conform planning gehaald. In deze bestuursrapportage rapporteren wij op afwijkingen. Dat wil zeggen dat wij per programma alleen ingaan op de 8% van de maatregelen die afwijken van de planning. Het totaaloverzicht van alle ambities en maatregelen met een kleuraanduiding over de voortgang is opgenomen in de bijlage 2.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 kijken wij per programma terug op het afgelopen jaar en worden de afwijkingen op de maatregelen getoond en toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt per programma gerapporteerd over de voorlopige realisatiecijfers. In hoofdstuk 4 geven we een financiële toelichting op de afwijkingen vanuit het totale baten en lasten perspectief. Hoofdstuk 5 geeft een toelichting over de investeringsprojecten, specifiek op de financiële afwijkingen ten opzichte van het uitgavepatroon programmabegroting 2019. Tevens wordt gerapporteerd over de TOP-

projecten en programmakredieten. Tenslotte bevat bijlage 1 de rapportage over de gedelegeerde bevoegdheden in 2019, in bijlage 2 is een totaal overzicht van de doelen en maatregelen 2019 van het Waterbeheerplan en programmabegroting 2019 opgenomen. Bijlage 3 bevat het overzicht van aanvragen in het kader van de bijdrageregeling omgevingsinitiatieven 2019 en de sponsorbijdragen. In bijlage 4 wordt het overzicht van de verzamelkredieten weergegeven en toegelicht.

2. Prestaties per programma

In dit hoofdstuk geven we een toelichting op de prestaties binnen de programma's.

Programma 1: Waterveiligheid,

Programma 2: Watersystemen,

Programma 3: Afvalwater,

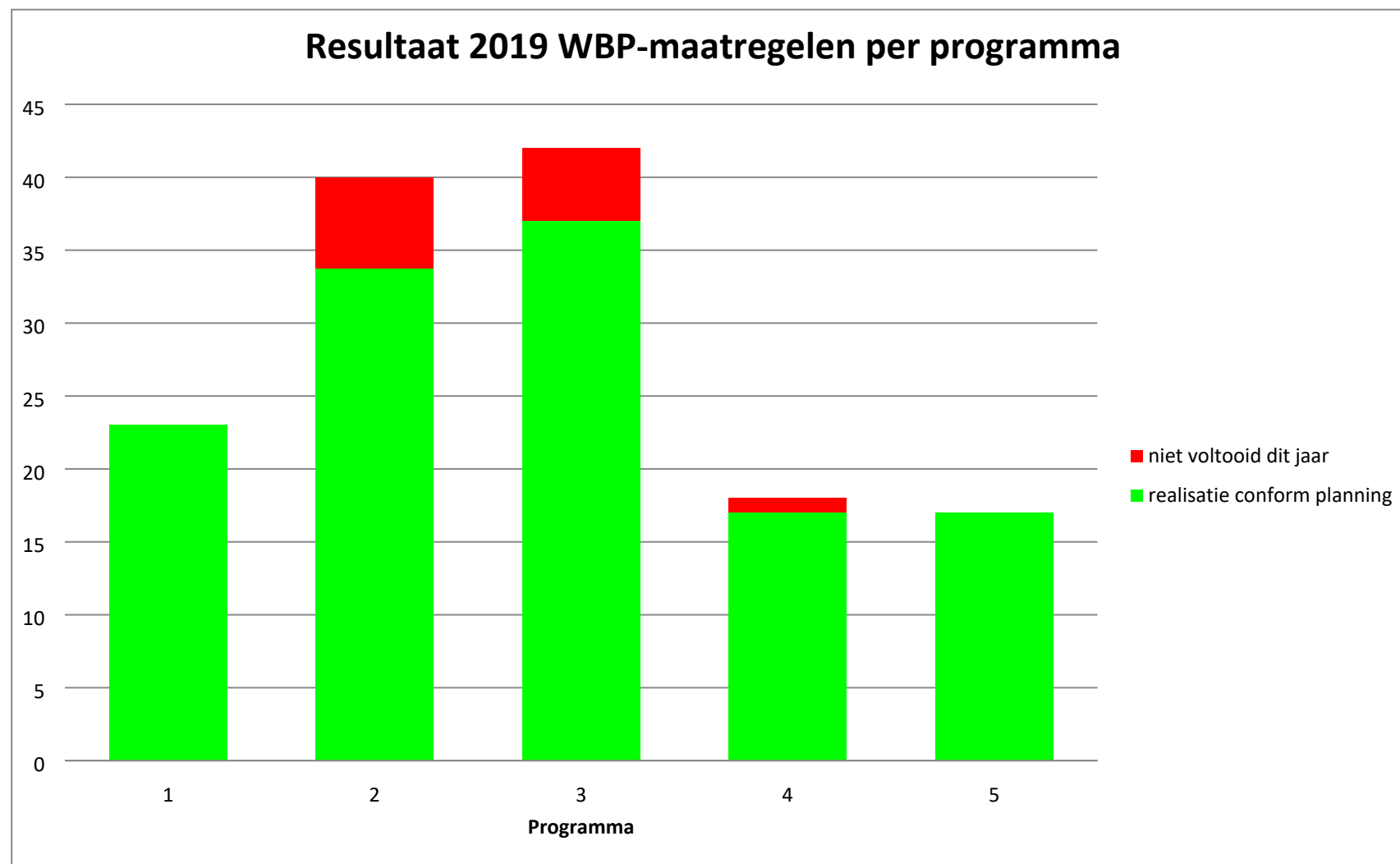
Programma 4: Wegenbeheer en

Programma 5: Omgeving & Organisatie.

Per programma wordt een samenvatting gegeven over de algehele voortgang. Tevens wordt een toelichting gegeven op de maatregelen uit de programmabegroting 2019 waarvan de uitvoering afwijkt van de planning. Zie voor de status van de maatregelen/activiteiten onderstaande legenda.

LEGENDA STATUS van de activiteit/maatregel t.o.v. planning 2019		
	Activiteit/maatregel loopt conform de planning 2019	Overzicht opgenomen in bijlage 2
	Activiteit/maatregel wordt niet conform planning gerealiseerd in 2019	Wordt over gerapporteerd

Globaal resultaat realisatie maatregelen 2019

Programma 1: Waterveiligheid

Samenvatting programma

De resultaten van de projectoverstijgende verkenningen Voorlanden (POV) en resultaten van de projectoverstijgende verkenningen Macrostabieliteit worden benut binnen het project Krachtige IJsseldijken Krimpenerwaard (verder te noemen KIJK). In juni 2019 is de aanbesteding gestart voor de planstudie zodat in 2020 de verdere planuitwerking kan worden opgepakt samen met een aannemer die ook de realisatie kan uitvoeren. Samen met Rijkswaterstaat wordt het onderzoek voortgezet naar verbetering van de stormvloedkering Hollandsche IJssel. Met een intentieverklaring is een eerste stap genomen om in 2020 een zgn. uitwisselbesluit te nemen, waarmee de Stormvloedkering verbeterd kan worden en de scope van KIJK mogelijk iets kleiner wordt.

In overleg met de betrokken gemeenten is duidelijkheid ontstaan over de doelmatigheid van voorlandkeringen in relatie tot de buitendijkse waterveiligheid. De resultaten zijn aangeboden aan de provincie en worden verwerkt in concept-leggers en beleidsregels. Binnen het Deltaprogramma is samen met het Rijk, de provincie en de gemeenten gewerkt aan een herijking van de voorkeursstrategie voor het deelgebied Rijnmond-Drechtsteden.

Aan de hand van de actuele hoogtegegevens zijn de meerjarenplannen geactualiseerd. In 2019 is ca. 12 km regionale waterkering hersteld. Het betrof reconstructie- en onderhoudswerken in Bleiswijk, Bergschenhoek, Moordrecht en Capelle aan den IJssel. Na het uitvoeren van de herstelwerkzaamheden voldoen deze regionale waterkeringen weer aan de norm m.b.t. stabiliteit en/of minimale

Onze ambities

- 1.1 Vergroten van de waterveiligheid
- 1.2 Continue zorg voor de waterkeringen
- 1.3 De omgeving centraal stellen

dijktafelhoogte. De financiële voortgang is opgenomen in hoofdstuk 5 'toelichting investeringen'.

Over de toestand van de primaire waterkeringen en de zorgplicht is na het stormseizoen en de voorjaarsinspectie de jaarlijkse rapportage opgeleverd. Op het moment van oplevering (15 april 2019) waren geen kritieke aandachtspunten op het gebied van de waterveiligheid. Via inspecties en beoordeling wordt steeds beter in beeld gebracht of en hoe de waterkeringen aan de nieuwe normen voldoen.

De legger van de secundaire waterkeringen en de beleidsregels primaire keringen zijn vastgesteld.

Afgelopen jaar is in het project 'Wettelijke beoordeling primaire keringen' het eerste onderdeel (dijktraject 14-2) van de vier onderdelen afgerond. Het HHSK-deel betreft de primaire kering tussen de Hollandse IJsseldijking in Krimpen aan den IJssel en de Parksluizen te Rotterdam. Deze beoordeling heeft zowel inzichten in de staat van de kering als in de nieuwe beoordelingssystematiek opgeleverd.

Programma 2: Watersystemen

Samenvatting programma

De reguliere beheertaken lopen goed. Waterstaatkundig zijn geen grote problemen geweest in 2019. Begin 2019 werden we geconfronteerd met strenge tijdelijke PFAS-normen voor o.a. bagger, waardoor baggerprojecten stil dreigden te vallen. Door de gekozen strategie van extra onderzoek, in nauwe samenwerking met het bevoegd gezag, is dit voorkomen. Ook de hevige regenbuien van begin juni en de langdurige neerslag eind 2019 hebben niet geleid tot grote overlast. In het voorjaar hebben we maatregelen getroffen om voorbereid te zijn op een periode van droogte. Zo hebben we o.a. het peil van de Zevenhuizerplas verhoogd om een buffer met kwalitatief goed water als voorraad te hebben.

Om beter voorbereid te zijn voor de toekomst is samen met collega-overheden gestart met de verkenningen 'Doorvoer Krimpenerwaard' en 'Beter Benutten Bergsluis'. De noordelijke gebieden in het Schielandse deel zijn vermeld op de landelijke kaart van 'Urgente gebieden Waterbeschikbaarheid'. Deze gebieden zijn als urgent aangemerkt vanwege het risico op verzilting bij droogte én vanwege de gevoeligheid van het grondgebruik voor die verzilting én het feit dat ze niet hoog scoren op de verdringsreeks. Om beter in beeld te krijgen wat doelgroepen zelf kunnen doen om in te spelen op de verminderde beschikbaarheid van zoetwater tijdens langdurige droogte, worden er gesprekken met de betrokken partijen in het gebied gevoerd.

De droogteproblematiek van de afgelopen jaren en de hieraan gekoppelde zoetwatervoorziening vragen structureel extra aandacht in het peilbeheer. Het peilbeheer vindt daarom steeds zorgvuldiger

Onze ambities

2.1 Optimaal en transparant watersysteembeheer

2.2 Via een gebiedsgerichte aanpak van wateropgaven naar oplossingen

2.3 De omgeving centraal stellen

plaats en wordt middels evaluaties steeds meer geoptimaliseerd. In de verenigde vergadering van juni is een krediet beschikbaar gesteld voor het verder optimaliseren van het meetnet voor de watervoorziening van ons gebied. Inmiddels zijn de voorbereidingen voor deze optimalisaties gestart. In 2019 zijn de nieuwe peilbesluiten van de polder Capelle aan den IJssel en Prins Alexander vastgesteld.

Met betrekking tot de waterkwaliteit blijft de blauwalg bijzondere aandacht en deskundigheid vragen. In de periode van eind april tot het einde van de zomer is in delen van de Krimpenerwaard blauwalg geconstateerd. Door aanpassingen in het watersysteem is de verspreiding zoveel mogelijk beperkt. Hoewel andere overheden verantwoordelijk zijn voor preventie, bestrijding en beheersing van 'invasieve exoten' zijn wij in 2019 gestart met het opstellen van de beleidsuitwerking 'invasieve exoten' teneinde een goede basis te hebben om de komende tijd in ons gebied aan de slag te gaan. Dit zal in 2020 aan de verenigde vergadering worden voorgelegd.

In de afgelopen periode zijn voorbereidingen gestart om samen met de gemeenten Rotterdam en Krimpen aan den IJssel de integrale bestekken voor dagelijks onderhoud aan te besteden. Met de gemeente Zoetermeer en Capelle aan den IJssel is het gezamenlijke onderhoudscontract ondertekend. Het hoogheemraadschap heeft eveneens een gezamenlijk onderhoudscontract voor het dagelijks onderhoud binnen de gemeente Krimpenerwaard afgesloten met een aannemer. In de 2e helft van 2019 is gestart met de voorbereidingen

om het contract voor het dagelijks onderhoud in, delen van, de gemeente Zuidplas, Gouda en Waddinxveen op de markt te zetten. Het hoogheemraadschap en de gemeente willen met het onderhoud beter aansluiten bij de wensen van de inwoners en gebruikers. Ook willen we de natuurwaarde verbeteren en door het combineren van onderhoud efficiënter werken. Daarom is samen met de gemeenten Zoetermeer, Rotterdam en Krimpen aan den IJssel gekozen voor een effectbestek dat zich niet richt op frequentie, maar juist op het effect van het onderhoud, op de tevredenheid van de bewoners en meer diversiteit in begroeiing.

In 2019 is circa 140.000 m³ baggerspecie verwijderd uit circa 69 km (hoofd)watergangen en wegsloten. We hebben hiermee de in 2019 geplande doelstellingen gehaald qua hoeveelheid verwijderde bagger. De geplande kilometers hebben we niet gehaald. Omdat de parameters lengte en volume moeilijk stuurbare parameters zijn (als gevolg van locatie specifieke omstandigheden) streven we ernaar om in 2020 te gaan werken met een betere sturingsparameter, bijvoorbeeld 'percentage watergangen op orde'.

De renovatie van het gemaal Boezemland, de vervanging van de vacuüminstallatie bij het gemaal Abraham Kroes als ook het vervangen van de elektromotor van het gemaal Schilthuis is afgerond. De voorbereiding van de vervanging van het gemaal Oostpolder is in een vergevorderd stadium en met de renovatie van het gemaal Broekweg is gestart.

Met de gemeente Rotterdam en andere samenwerkingspartners werkt het hoogheemraadschap in diverse projecten samen om de stad klimaatbestendig te maken. Eén van de Rotterdamse projecten waarin wij participeren is het project 'Klimaatbestendige Agniesebuurt'. Gebleken is dat de bewoners in deze omgeving zorgen hadden over de consequenties van het project en zich onvoldoende geïnformeerd en betrokken voelden. In 2019 is samen met de bewoners naar een oplossing met draagvlak voor alle betrokken partijen gezocht en gevonden. De projecten in Rotterdam verlopen in het algemeen succesvol en tot tevredenheid. Een mooi voorbeeld van dit succes is de oplevering van het Essenburgpark.

In de verenigde vergadering van maart 2019 is aanvullend krediet verkregen voor het project Integraal plan Bleiswijkse Zoom. De voorbereiding van het project verloopt voortvarend. In de 2^e helft van 2019 is de definitieve POP3 subsidiebeschikking ontvangen.

Enkele activiteiten/maatregelen zijn vertraagd. De verandering van de Keur naar een (digitale) waterschapsverordening binnen het programma implementatie Omgevingswet vraagt met de huidige inzichten een grotere en langere personele inspanning dan was voorzien. Als gevolg hiervan is het opstellen van de beleidsuitwerking Inrichting watersystemen uitgesteld naar 2020. Dit zal ook impact hebben op de nog op te stellen beleidsuitwerkingen Inrichting en Onderhoud.

Afwijkingen op programma 2:

PB2019

2.1 Ambitie: Optimaal en transparant watersysteembeheer

12. Doel: We beheren de watergangen en kunstwerken efficiënt en effectief op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen

12.2 Uitvoeren buitengewoon onderhoud watergangen: in 2019 zal in circa 90 km. watergang buitengewoon onderhoud worden uitgevoerd. Hierbij komt naar verwachting circa. 130.000 m³ baggerspecie vrij.

Het aantal kilometer watergang dat is gebaggerd is circa 69 km. De geplande hoeveelheid is met een realisatie van circa 141.000 m³ ruim gehaald. Oorzaak dat aantal kilometer watergang gebaggerd lager uitvalt dan gepland, is een noodzakelijke herprioritering in projecten ingegeven door de PFAS-problematiek. Hierdoor is een groot project genaamd Lansingerland een kwartaal later aanbesteed dan voorzien omdat ad hoc aanvullend veldwerk en laboratoriumonderzoek moest worden uitgevoerd. Dit is slechts gedeeltelijk gecompenseerd door een ander project eerder naar de uitvoering te brengen. Het volume aan te verwijderen bagger wordt hierdoor wel gerealiseerd.

Actie

In 2020 zal een beter instrument worden ontwikkeld om over de staat van onderhoud van de hoofdwatergangen te kunnen rapporteren en de manier van begroten. In dit kader wordt gedacht aan de indicator 'percentage watergangen op orde'.

Gevolg

De opgave schuift door naar de volgende jaren.

12.4 Renoveren of vervangen kunstwerken zoals;

- Start met renovatie van gemaal Groene Balkon;
- Start met renovatie van gemaal Broekweg;
- Afronden van het vervangen van de elektromotor van het gemaal Schilthuis;
- Afronden van de renovatie van het gemaal Boezemland;
- Afronden van de renovatie van de vacuïminstallatie in gemaal Abraham Kroes;
- Voorbereiden van de vervanging van gemaal Oostpolder;
- Voorbereiden en starten met het grootonderhoud aan de peilscheiding Vlietkade.

Start met de renovatie van gemaal Groene Balkon is uitgesteld naar 2020 i.v.m. ontbreken capaciteit (projectleiders).

Actie

Werving van extra projectleider loopt sinds augustus 2019. Op 1 december is de projectleider in dienst gekomen.

Gevolg

Het aantal projecten dat moet worden vormgegeven is te fors om dit met de huidige bezetting te kunnen realiseren. Om die reden is het opmaken van de projectopdracht voor de renovatie van gemaal Groene Balkon verschoven naar 2020.

De uitvoering van het grootonderhoud aan de peilscheiding Vlietkade is vertraagd als gevolg van juridische trajecten.

2.2 Ambitie: Via een gebiedsgerichte aanpak van wateropgaven naar oplossingen

16. Doel: We voorkomen zo veel mogelijk wateroverlast en beperken schade

16.2 In het kader van het uitvoeringsprogramma Zuidplaspolder voeren we de volgende maatregelen uit:

1. Voorbereiden en uitvoeren lokale watersysteemoptimalisatie nabij de Moordrechtboog;
2. Voorbereiden en plaatsen automatische stuw in peilgebied GPG-836 (Noordelijke Dwarsweg);
3. Voorbereiden realisatie inlaat West-Ringdijk -> peilgebied GPG 891;
4. Het vervangen van de eerste stuwen en duikers in het hoofdwatersysteem.

Met uitzondering van de voorbereiding van de realisatie van de inlaat West-Ringdijk verlopen de werkzaamheden conform planning. Met de huidige inzichten kan deze inlaat wel (zij het krap) voor het einde van de planperiode worden gerealiseerd.

De maatregelen ten behoeve van de watersysteemoptimalisatie nabij de Moordrechtboog zijn in 2019 uitgevoerd. Ter voorbereiding van de plaatsing van de automatische stuw in peilgebied GPG-836 is een nadere gebiedsinventarisatie uitgevoerd. De verdere voorbereiding vindt volgens planning plaats in 2020 en de uitvoering in 2021. Dit laatste geldt eveneens voor de realisatie van de inlaat West-Ringdijk -> peilgebied GPG 891.

2.3 Ambitie: De omgeving centraal stellen

23. Doel: We zijn open en transparant en stellen beleid, regels en gegevens op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar voor derden

23.1 Opstellen van de beleidsuitwerking Inrichting Watersystemen.

Dit proces is vertraagd vanwege een samenloop van processen, waaronder het opstellen van de waterschapsverordening (implementatie van de Omgevingswet). Laatstgenoemd proces vraagt significant meer personele inzet dan begroot. Wel is een aanvang gemaakt met het opstellen van enkele bouwstenen van deze beleidsuitwerking.

In 2019 zijn enkele bouwstenen van het nieuwe beleid vervaardigd, tezamen met enkele bouwstenen voor de beleidsuitwerking Onderhoud.

Programma 3: Afvalwater

Samenvatting programma

Het zuiveren en transporteren is over het algemeen goed verlopen in 2019. In het transportstelsel hebben zich een aantal verstoringen voorgedaan, waaronder een persleidingbreuk bij rioolgemaal Moderato en een kapotte ontluchter bij rioolgemaal Emmahof. Beide verstoringen zijn snel verholpen, waardoor geen overstorten vanuit de rioleringen hebben plaatsgevonden. In 2019 is daarmee voor 100% voldaan aan de afnameverplichting. De afvalwaterzuiveringsinstallaties (awzi's) hebben vrijwel allemaal 100% voldaan aan de lozingseisen. Uitzondering hierop is de awzi Bergambacht waar, vanwege hevige regenval en daarmee een grote continue aanvoer, tijdelijk slibverlies heeft plaatsgevonden. Ook hier is tijdig ingegrepen, zodat de belasting op het ontvangende oppervlaktewater zo minimaal mogelijk is geweest.

In de zuiveringskring Kortenoord is onderzoek gedaan naar de grote discrepantie (verschil tussen gemeten en geheven v.e.'s). Duidelijk is geworden dat de gemeten belasting juist is en dat inderdaad sprake is van een grote discrepantie. In 2020 zal verder worden gezocht naar de oorzaak van dit grote verschil.

De slibontwatering op de awzi Kralingseveer heeft de nodige aandacht gekregen. Begin 2019 is de nieuwe polymeerdoseerinstallatie in gebruik genomen en tevens is, na afronding van de aanbesteding, overgestapt op een nieuw type polymeer. Hierdoor is de slibontwatering wel verbeterd, maar hebben we niet de geprognosticeerde ontwateringsgraad van 22,2% kunnen behalen.

Onze ambities

- 3.1 Doelmatige, doeltreffende en robuuste systemen voor afvalwaterverwerking
- 3.2 Samenwerking en innovatie voor een duurzame en klimaatbestendige afvalwaterketen
- 3.3 Schoner water door vermindering van emissies

Gemiddeld hebben we 21,7% drogestof behaald. Sinds 2019 heeft Nederland te maken met een slibcrisis (uitval AEB) en heeft ook HVC de nodige problemen/onderhoudsstops, waardoor de afvoer verminderd is (bufferen op Kralingseveer) en/of op een andere manier is verwerkt (opslag in duwbakken en storten). Ondanks deze problemen heeft het voor het hoogheemraadschap uiteindelijk geresulteerd in een afvoer conform prognose.

De awzi Kralingseveer is de grootste afvalwaterzuivering en daarmee de grootste energieverbruiker. Op de locatie Kralingseveer wordt met de slibgisting biogas gemaakt waarmee elektriciteit en warmte wordt geproduceerd. Door diverse maatregelen is de energieproductie de afgelopen jaren al opgevoerd en is het gebruik gedaald. In 2019 was Kralingseveer al voor 94% zelfvoorzienend. In 2019 is de Themista-installatie gebouwd. De Themista-installatie zal in 2020 in bedrijf gaan en zal met andere maatregelen er voor zorgen dat Kralingseveer netto energie gaat terugleveren. Daarmee wordt Kralingseveer een zogenaamde energiefabriek.

Voor de grondstoffenterugwinning sluit het hoogheemraadschap zich aan bij de mogelijkheid om fosfaat terug te winnen uit de vliegas van de slibverbrandingsinstallatie (SVI), oftewel uit de asrest die overblijft nadat het slib is verbrand bij HVC in Dordrecht. Hiervoor worden verschillende mogelijkheden beschouwd. Voor circa 20% van de vliegas heeft HVC in 2019 een leveringscontract getekend met ICL. Het proces waarbij het fosfaat uit de vliegas wordt gebruikt in de productie van

kunstmest is in 2019 opgestart. Via deze route wint het hoogheemraadschap dus al voor een deel fosfaat terug.

In januari 2019 is de Gebiedsgerichte Aanpak voor emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen bij glastuinbouwbedrijven van start gegaan. Aan de hand van nitraatmetingen worden door onze handhavers, ook voor de tuinders, nog onbekende lozingspunten opgespoord en aangepakt. Met als gevolg dat de aantallen en ook de

concentraties van gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater afnemen. Dit gaat langzaam maar gestaag. Met de melkveehouders in de Krimpenerwaard wordt samengewerkt in het project Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). Er zijn diverse studiegroepen van agrariërs geformeerd. In deze groepen wordt informatie uitgewisseld en wordt gediscussieerd over de beste manier om verliezen van nutriënten te beperken. Deze methoden worden vervolgens op de bedrijven toegepast. Bijna de helft van de professionele melkveehouders is deelnemer in de studiegroepen.

Afwijkingen op programma 3:

PB2019

3.1 Ambitie: Doelmatige, doeltreffende en robuuste systemen voor afvalwaterverwerking

25. Doel: we beheren de zuiveringskringen efficiënt en effectief op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen

25.5 Bijdrage aan gemeente Rotterdam renovatie rioleindgemalen.

Er is nog geen verzoek ontvangen of toezegging gedaan m.b.t. deze bijdrage.

25.6 Bijdrage aan afkoppelen verhard oppervlak gemeente Lansingerland.

De gemeente heeft meer tijd nodig voor de voorbereiding van het afkoppelen. De verwachting is dat de gemeente in 2020 een aanvraag zal doen.

27. Doel: we voldoen met de transport- en zuiveringssystem voor 100% aan de afspraken in de afvalwaterakkoorden

27.1 Opstellen afvalwaterakkoorden gemeente Capelle a/d IJssel, zuiveringskring Kralingseveer en Groenedijk.

Op verzoek van de gemeente Capelle aan den IJssel zijn de akkoorden uitgebreid naar alle gemeenten binnen deze zuiveringskringen (Rotterdam, Lansingerland en Zuidplas). De onderlinge afspraken tussen de betreffende gemeenten zullen ook in deze akkoorden worden vastgelegd. Door deze uitbreiding van de scope wordt pas begin 2020 gestart met het opstellen van het afvalwaterakkoord.

Actie:

In 2020 wordt met de nieuwe deelnemers gestart met het opstellen van de afvalwaterakkoorden.

Gevolg:

Het opstellen van de afvalwaterakkoorden zal in verband met afstemming meer tijd vragen.

3.2 Ambitie: Samenwerking en innovatie voor een duurzame en klimaatbestendige afvalwaterketen

31. Doel: we voldoen aan het Klimaatakkoord 2010-2020 door de energie efficiëntie van de zuiveringskringen jaarlijks met 2% te vergroten en in 2020 minimaal 40% van de energiebehoefte uit eigen duurzame opwekking te halen

31.2 Start renovatie en aanpassing luchtbehandeling awzi Kralingseveer.

De voorbereiding voor de aanpassing heeft meer tijd gevraagd. De renovatie start in 2020.

31.3 Start realisatie bellenbeluchting Groenedijk.

Planning start realisatie bellenbeluchting verzet naar 2020. De uitvoering van de bellenbeluchting en de plaatsing van de zonnepanelen is niet gelijktijdig mogelijk op het terrein. De plaatsing van zonnepanelen op Groenedijk heeft in verband met de subsidievoorwaarden voorrang gekregen.

Actie:

Na plaatsing van de zonnepanelen wordt de realisatie van de bellenbeluchting gestart.

Gevolg:

De zonnepanelen worden in de eerste helft van 2020 geïnstalleerd en de realisatie van bellenbeluchting in 2021 afgerond.

31.4 Start realisatie bellenbeluchting Kortenoord.

Planning start realisatie bellenbeluchting verzet naar 2020. De plaatsing van zonnepanelen op Kortenoord heeft in verband met de subsidievoorwaarden voorrang gekregen.

Actie:

Na plaatsing van de zonnepanelen wordt de realisatie van de bellenbeluchting gestart.

Gevolg:

De zonnepanelen worden in de eerste helft van 2020 geïnstalleerd en de realisatie van bellenbeluchting in 2021 afgerond.

3.3 Ambitie: Schoner water door vermindering van emissies

33. Doel: We minimaliseren, in samenwerking met andere waterschappen, gemeenten en sectororganisaties, de emissies van stoffen aan de bron, zodat deze geen beperkende factor meer vormen voor het bereiken van chemische en ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen

33.3 Overleg over het aanwijzen van een visloodvrije plas in samenwerking met een hengelsportvereniging.

In overleg met de hengelsportvereniging is afgesproken dat met activiteiten op dit gebied wordt aangesloten bij de landelijke afspraken binnen de Green Deal Sportvisserij Loodvrij. De uitvoering laat nog op zich wachten, hiermee dus ook het aanwijzen van een visloodvrije plas. Dit wordt afhankelijk van landelijke ontwikkelingen verder opgepakt.

Actie:

We wachten de landelijke ontwikkelingen af voor het instellen van een visloodvrije plas. Dit krijgt naar verwachting een vervolg in 2020.

Programma 4: Wegenbeheer

Samenvatting programma

Wegreconstructies

Het uitvoeringsprogramma Wegen en Bruggen heeft de gestelde doelen voor 2019 behaald. Er zijn twee wegenprojecten uitgevoerd met een totale lengte van 5,9 km ten opzichte van een gesteld doel van 4 km. Het betreft de Franse kade en de Schoonouwenweg, daarnaast zijn het Broekselaantje en Zuidbroekse Opweg afgerond.

Vervanging bruggen

De vervanging van bruggen is in 2019 eveneens volgens planning verlopen. Het doel was het vervangen van acht bruggen, dit is gerealiseerd. Er is één brug vervangen door een nieuwe brug, zes bruggen zijn vervangen door duikers en één brug is verwijderd.

Onderhoud

Op verschillende wegen zijn onderhoudsmaatregelen uitgevoerd. De focus lag hierbij op het verlengen van de levensduur en het herstellen bij verkeersonveilige situaties. Informeren van bewoners en weggebruikers is een belangrijk onderdeel geweest van de werkzaamheden. Hiermee is overlast zo veel mogelijk voorkomen.

Het Wegenonderhoudsprogramma is geactualiseerd en wordt na het winterseizoen definitief vastgesteld.

Verkeersveiligheid

In 2019 is de Verkeersveiligheidsmonitor opgeleverd voor onze wegen. Evenals bij de landelijke cijfers geldt voor onze wegen dat het aantal ongevallen een licht stijgende trend laat zien. Dit lijkt een gevolg te zijn van een betere landelijke ongevallenregistratie en het toenemende

Onze ambities

- 4.1 Doelmatig uitvoeren van wegbeheer gericht op de bereikbaarheid van wegen
- 4.2 Bijdragen aan een betrouwbaar en veilig wegennetwerk
- 4.3 Wegbeheer afstemmen op de omgeving en de gebruiksfuncties

verkeer door de aantrekkende economie. Onze smalle wegen met veel menging van verschillende verkeersstromen zijn daar gevoelig voor. Door de verkeersveiligheidsmaatregelen die zijn genomen en de continue aandacht hiervoor, is voorkomen dat het aantal ongevallen sterker is gestegen.

Op basis van de Verkeersveiligheidsmonitor zijn de prioriteiten bepaald voor maatregelen die bijdragen aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. De focus ligt op het consequenter toepassen van wegkenmerken ten behoeve van zwakke verkeersdeelnemers, zoals fietsers en op het verminderen van obstakels in bermen en de aanpak van locaties waar relatief veel ongevallen plaatsvinden. Een voorbeeld is het treffen van herstelwerkzaamheden op de Kattendijk en Middelblok. Dit naar aanleiding van onvoldoende stroefheid van het asfalt.

Beleid

Op landelijk niveau en binnen de regio volgen we de beleidsontwikkelingen die er zijn op verschillende thema's, waaronder de Omgevingswet, het strategisch plan verkeersveiligheid en de kentekening en snelheidsverhoging van het landbouwverkeer. De gevolgen van deze ontwikkelingen lijken beperkt te zijn. Een uitzondering hierop is de veranderende geluidswetgeving als onderdeel van de Omgevingswet. De impact hiervan voor de waterschappen wordt steeds duidelijker en dit blijven we samen met de andere wegbeherende waterschappen nauwlettend volgen.

Overdracht

In 2018 is het door ons uitgevoerde onderzoek naar de financiële en fiscale gevolgen van de overdracht voor inwoners en bedrijven, met de gemeenten gedeeld. Op basis hiervan zijn door de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Krimpenerwaard diverse vragen gesteld over de uitvoering van de wegentaak en de gevolgen van een overdracht. In het afgelopen jaar zijn deze vragen beantwoord. Daarnaast heeft er een verkennende ambtelijke bijeenkomst plaatsgevonden. Op basis van de verkregen inzichten zijn door de gemeente Krimpenerwaard aanvullende vragen gesteld. Deze zijn eveneens beantwoord.

Eind 2019 is besloten om eerst bestuurlijk met de gemeente Krimpenerwaard verder in gesprek te gaan over de beantwoording van de vragen gezien de verschillende posities die de gemeenten innemen in het proces. Vervolgens zal een bestuurlijk overleg met beide gemeenten worden geïnitieerd.

Afwijkingen op programma 4 :

PB2019

4.1 Ambitie: Doelmatig uitvoeren van wegbeheer gericht op de bereikbaarheid van wegen

35. Doel: We waarborgen continu de bereikbaarheid van de weg, zodat weggebruikers zich veilig kunnen verplaatsen

35.2 Actualiseren van de onderhoudsprogramma's wegen en kunstwerken.

De laatste hand wordt gelegd aan de actualisatie. Deze is gereed in het eerste kwartaal 2020.

Programma 5: Omgeving & Organisatie

Samenvatting programma

Implementatie Omgevingswet

Het afgelopen jaar hebben wij grote inzet geleverd om per 1 januari 2021 gesteld te kunnen staan voor de invoering van de Omgevingswet. Twee nieuwe instrumenten, de waterschapsverordening en het Projectbesluit, zijn in concept gereed. De besluitvorming hierover vindt plaats in 2020. Ook in de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) zijn grote stappen gezet. Deze nieuwe wijze van presentatie van wetgeving, namelijk digitaal via kaarten, vormt samen met de opgave om lokaal beleidsmatig maatwerk te leveren een aanzienlijke uitdaging voor de komende jaren. Daarnaast hebben wij in 2019 gewerkt aan een opleidingsprogramma voor omgevingsgericht werken. Begin 2020 starten de opleidingen en trainingen.

Dienstverlening

Binnen het programma Dienstverlening zijn projecten opgestart voor onder andere het stroomlijnen van de afhandeling van vragen en klachten, het beter in beeld brengen van de verwachtingen en behoeften van inwoners en bedrijven en het inrichten van een meer klant- en omgevingsgerichte website.

Het aantal publiekrechtelijke geschillen neemt nog steeds licht af. De toegenomen privaatrechtelijke geschillen met onder meer bedrijven vragen vanwege hun omvang en complexiteit veel zorg en aandacht. In beide soorten geschillen nemen de informele aanpak en mediation-trajecten een belangrijke plaats in. De organisatie heeft een steeds sterkere blik naar buiten.

Digitale transformatie

In 2019 is gestart met het organisatiebreed in kaart brengen van de digitale informatiebehoefte. Deze activiteit loopt door in 2020. Eind 2019 heeft het college de bestuurlijke visie op digitale transformatie vastgesteld. In 2020 geven wij samen met het hoogheemraadschap van Rijnland vorm en inhoud aan een meerjarenplan voor digitale transformatie.

Informatiemanagement

Vrijwel alle processen van het hoogheemraadschap worden digitaal ondersteund. Hierdoor vormt actuele en betrouwbare digitale informatie een belangrijke basis voor de werkzaamheden van het hoogheemraadschap. Dit jaar is een grote slag gemaakt met het op orde brengen van de informatie die het primaire proces ondersteunt. Dit gebeurt op de vlakken actualiteit, betrouwbaarheid en compleetheid. Een belangrijke focus ligt hierbij op de geografische data. Het op orde krijgen van deze informatie in onze kernregistraties krijgt steeds meer vorm, zodat dit op eenduidige wijze ontsloten kan worden voor zowel de interne organisatie als voor externe bronnen en afnemers.

Ook de informatieborging in het kader van de archiefwet heeft het afgelopen jaar aandacht gekregen, enerzijds door het koppelen van systemen en processen aan het digitale archiefsysteem, anderzijds ook door het stellen van kaders en ondersteunen van vakafdelingen met onder andere bewaartermijnen en het ontsluiten van gearchiveerde data. De professionalisering hiervan zal verder vorm krijgen op basis van een visie op documentair informatiebeheer.

Ter voorbereidingen op de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) hebben wij gewerkt aan de ontsluiting van informatie die het proces van 'toepasbare regels' ondersteunt. Ook hierbij staan actualiteit, betrouwbaarheid en compleetheid centraal. Bovendien wordt het proces zodanig ingericht dat de kwaliteit van de informatie continue geborgd is. Dit is een belangrijke randvoorwaarde van het DSO.

Het aansluiten op het DSO (Digitale Stelsel Omgevingswet) is een nauwe samenwerking in I&A-verband met het hoogheemraadschap van Rijnland. Dit spoor loopt volgens planning. Er is een overeenkomst gesloten voor de aanschaf van het digitale regelbeheerpakket. Het invoeren van de nieuwe waterschapsverordening in dit digitale regelbeheerpakket, inclusief een vertaling van juridische naar toepasbare (toegankelijke) regels, is een taakpakket dat voorheen niet bestond.

Privacy en informatiebeveiliging

In 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht geworden. Het gaat daarbij om Europese regels ter bescherming van persoonsgegevens. Wij hebben tijdig de belangrijkste maatregelen geïmplementeerd, zoals het vaststellen van privacybeleid, het borgen van de wettelijke rechten van burgers, het opstellen van een protocol voor het optreden tegen datalekken, het onderhouden van een verwerkingsregister en het aanstellen van een functionaris gegevensbescherming. Begin 2019 heeft Het Waterschapshuis een nulmeting bij alle waterschappen uitgevoerd. Daaruit bleek dat het hoogheemraadschap net als de andere waterschappen belangrijke stappen heeft gezet, maar nog niet op het vereiste niveau is. Om op het vereiste niveau te komen zijn in 2019 de nodige inspanningen geleverd.

Toezicht & Handhaving

Begin 2019 is het uitvoeringsplan Toezicht & Handhaving 2019 door het college vastgesteld. De basis voor dit plan is het nieuwe beleid dat in de nota Naleving in 2018 is vastgesteld. De inzet van het beleid is om, naast de traditionele uitvoering van toezicht en handhaving, meer aandacht te geven aan preventie en data-analyse. Het uitvoeringsplan 2019 is aan het einde van het jaar geëvalueerd. De uitkomsten daarvan zijn meegenomen in het uitvoeringsplan voor 2020.

Verder zijn Plannen van Aanpak opgesteld voor een pilot voor een gebiedsgerichte aanpak van een gedeelte van een Primaire waterkering en een Regionale waterkering. Deze aanpak is een integrale benadering vanuit het hoogheemraadschap en het betrekken van bewoners met als doel overtredingen die vaak jarenlang bestaan, voor een (gedeelte van een) dijkvak ongedaan te maken. In 2020 zal deze pilot worden uitgevoerd.

Veranderprogramma's

Duurzaam HHSK

De doelstelling is om in 2025 energieneutraal te zijn, dat wil zeggen dat we dezelfde hoeveelheid energie duurzaam opwekken (hernieuwbare energie) als we verbruiken. Hieraan wordt onder andere gewerkt door het realiseren van zonnepanelen op de daken van AWZI Groenedijk en Kortenoord en energieopwekking met waterkracht bij de inlaat van gemaal Krimpenerwaard. In samenwerking met provincie en gemeenten wordt hard gewerkt aan het opstellen van een Regionale Energie Strategie (RES), onze inbreng hierbij is vooral gericht op kennis op het gebied van aquathermie.

Er zijn ook activiteiten op het gebied van energiebesparing, zo wordt met het aanpassen van de luchtbehandeling op Kralingseveer een forse energiebesparing gerealiseerd. Eind 2019 is de klimaatmonitor over 2018 beschikbaar gekomen. Hieruit blijkt dat het hoogheemraadschap goed op koers ligt en in de periode 2016 – 2018 de energieneutraliteit gestegen is van 50% naar 67%.

Een flinke bijdrage aan de doelstelling om emissieneutraal (geen netto uitstoot van broeikasgassen) te zijn, komt van het nieuwe energiecontract van het hoogheemraadschap sinds 2019. Hiermee wordt alleen duurzame elektriciteit ingekocht wat onze CO₂-uitstoot flink verlaagt. De definitieve cijfers volgen in de loop van 2020.

Op het gebied van grondstoffen en circulaire economie is onder meer een materiaalstromenanalyse uitgevoerd die kan helpen bij het maken van keuzes om te komen tot een circulaire werkwijze. De ervaringen van de pilot Bokashi, waar maaisel wordt omgezet tot

bodemverbeteraar, hebben eraan bijgedragen dat verwaarden van maaisel succesvol is verwerkt in de aanbesteding voor het nieuwe maaibestek voor primaire waterkeringen.

Implementatie Omgevingswet

Zie toelichting programma 5.

3. Kosten per programma

Dit hoofdstuk bevat de kosten per programma. De kosten worden vergeleken met de in de verenigde vergadering van 2 oktober 2019, bij de behandelde bestuursrapportage t/m juni 2019, gewijzigde programmabegroting 2019. De cijfers in de kolom realisatie zijn de voorlopige uitgaven tot en met december 2019. Vervolgens wordt per programma een toelichting op afwijkingen gegeven.

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019*	Realisatie	Restant t.o.v. gewijzigde begroting	Restant %
P1 - Waterveiligheid	14.182	15.391	14.004	1.387	9%
P2 - Watersystemen	27.850	28.032	26.081	1.951	7%
P3 - Afvalwaterketen	34.873	35.840	35.688	152	0%
P4 - Wegenbeheer	3.880	4.134	4.097	37	1%
P5 - Omgeving & Organisatie	12.478	10.977	11.425	-448	-4%
Subtotaal	93.263	94.374	91.295	3.080	3%
Waarvan ondersteunende producten	17.615	18.242	17.522	721	4%
Dekkingsmiddelen en saldo	-88.856	-89.285	-90.245	960	-1%
Totaal	4.407	5.089	1.050	4.040	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Het minteken bij de dekkingsmiddelen staat voor inkomsten

* begrotingswijzigingen bestuursrapportage t/m juni en vv november 2019 (HWBP)

P1 Waterveiligheid

Programma 1 heeft een onderschrijding van € 1.387.000 ten opzichte van de begroting na wijziging. Hiervan is € 770.000 een onderschrijding op de directe kosten (out-of-pocketbudgetten) en € 616.000 op indirecte kosten. De onderschrijding op de indirecte kosten wordt veroorzaakt door € 200.000 lagere rentelasten en € 416.000 aan lagere doorbelaste personeelskosten. De belangrijkste afwijkingen in de directe kosten zijn hieronder toegelicht.

Afsluiting Project BAS fase 1 en Krimpen € 465.000 (voordeel)

Beide HWBP-projecten zijn afgesloten en binnen budget opgeleverd. Het HWBP-project Krimpen is € 465.000 onder budget uitgekomen.

Onderhoud primaire waterkeringen € 110.000 (voordeel)

Voor onderhoud primaire waterkeringen minder inzet nodig geweest van diensten derden. Omdat in 2019 een aantal meevallers zijn geweest en geen incidentele tegenvallers geweest in 2019. Dit levert een besparing op van € 110.000.

Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding € 40.000 (voordeel)

De huurovereenkomst voor een depot is opgezegd. Het depot was niet meer nodig. In 2019 waren er geen huurkosten meer, daarnaast worden de bestelde gebruiksgoederen pas in 2020 geleverd.

Veiligheidstoetsing € 100.000 (voordeel)

Dit budget is ingezet voor de kosten van inhuur t.b.v. veiligheidstoetsing. Deze kosten worden echter verantwoord onder doorbelaste personeelskosten van de afdeling en gelden niet als uitgave op dit budget. Op programmaniveau is het geraamde budget dekkend hiervoor.

Bijdrage HWBP € 70.000 (voordeel)

De bijdrage voor het HWBP 2019 wordt naar verwachting € 70.000 lager. De eindafrekening voor 2019 inclusief de indexering volgt nog medio april.

P2 Watersystemen

Programma 2 heeft een onderschrijding van circa € 1.951.000 ten opzichte van de begroting na wijziging. Hiervan is € 1.573.000 een onderschrijding op de directe kosten (out-of-pocketbudgetten) en € 378.000 op indirecte kosten. De belangrijkste afwijkingen op de directe kosten worden hieronder toegelicht.

Doorschuiven budgetten 2019 naar 2020 (MJP/1^e Burap/PB2020)

€ 60.000	De budgetten voor amoveren Klappolder
€ 75.000	Het vervangen van de meerpalen Ringvaartzijde
€ 50.000	Onderhoudsplan peilscheidingen (grondlichamen) is doorgeschoven naar 2021

Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie € 100.000 (voordeel)

Jaarlijks is € 100.000 beschikbaar voor onderzoek en uitvoering van onder andere stresstests. De uitgave bleek niet nodig. Dit levert een besparing op van € 100.000.

Eendragtspolder € 179.000 (voordeel)

Een eenmalig voordeel van € 179.000 door de verzilvering van bouwenrechten als gevolg van de aanleg van de Eendragtspolder. Voor de aanleg van de Eendragtspolder hebben de projectpartners een bedrijf uitgekocht. Hierbij zijn bouwrechten ter compensatie mee verworven. De provincie Zuid-Holland heeft toegezegd deze bouwrechten voor de projectpartners te verzilveren. Hiervoor moest

eerst het bestemmingsplan voor de woningen onherroepelijk worden. De bouwrechten zijn verzilverd en evenredig verdeeld tussen de projectpartners.

Molens € 48.000 (voordeel)

De onderhoudskosten voor eigen molens vielen € 48.000 lager uit dan begroot.

Baggeren € 800.000 (voordeel)

Voor het buitengewoon onderhoud van watergangen is de financiële doelstelling niet gehaald vanwege PFAS-problematiek maar het voorgenomen volume aan te verwijderen baggerspecie wel. Door het PFAS-problematiek is een project Lansingerland een kwartaal later aanbesteed. Een budget van € 799.000 is derhalve niet uitgegeven in 2019. De activiteiten die in 2019 niet hebben plaatsgevonden, schuiven door naar 2020.

Teruggave energielasting € 221.000 (voordeel)

Het hoogheemraadschap heeft in 2019 voor teveel betaalde energielasting over de jaren 2015-2018 een bedrag ontvangen. Voor programma 2 betekent dit een voordeel van € 221.000.

Monitoren van watersystemen € 91.000 (nadeel)

Bij monitoring van watersystemen is er circa € 91.000 meer uitgegeven op milieuonderzoeken, analyse en landmeetkundige meetwerk dan begroot.

Oude Snelle Sluis € 159.000 (voordeel)

In 2018 is een groot deel van het budget 2018 ad € 700.000 doorgeschoven naar 2019. Het amoveren van de oude Snelle Sluis is inmiddels afgerond binnen het oorspronkelijk toegekend budget. De uitgaven in 2019 zijn € 159.000 lager uitgevallen.

Overige activiteiten € 4.000 (voordeel)

Op het gebied van beleidsondersteunend onderzoek en advies is er € 4.000 minder uitgegeven dan begroot.

P3 Afvalwater

Programma 3 heeft een onderschrijding van € 152.000.

Hiervan is € 41.000 een onderschrijding op de directe kosten (out-of-pocketbudgetten) en € 111.000 op indirecte kosten. De belangrijkste afwijkingen op de directe kosten worden hieronder toegelicht.

Energie € 80.000 (voordeel)

In 2019 is een bedrag van € 421.000 ontvangen aan teveel betaalde energielasting in de jaren 2015 t/m 2018. Als gevolg van stijging van de energielasting, schommelingen van de energietarieven in 2019 en hoger verbruik t.o.v. 2018, is circa € 341.000 meer uitgegeven aan energiekosten. Per saldo levert dit een voordeel van € 80.000 op.

Onderzoek en advies € 122.000 (voordeel)

Aan onderzoek en advies is circa € 122.000 minder uitgegeven. In 2019 zijn diverse studies en onderzoeken gestart waarvan een aantal onderzoeken pas in 2020 worden afgerond en gefactureerd. Hierdoor is in 2019 niet het volledig budget voor onderzoek en advies benut.

Grensoverschrijdend afvalwater € 52.000 (nadeel)

Het budget ten opzichte van de gewijzigde begroting is overschreden met circa € 52.000. Een bedrijf waarvoor wordt gezuiverd, heeft in 2019 meer ve's geloosd. Hierdoor stijgen de kosten. Hier staat tegenover dat dit extra belastingopbrengsten opbrengt.

Aanschaf chemicaliën € 92.000 (nadeel)

Voor aanschaf van chemicaliën is circa € 92.000 meer uitgegeven dan begroot. Dit komt door prijsstijging van polymeer met circa 21% ten opzichte van vorig jaar.

Op diverse budgetten zoals afvalverwerking, aanschaf materiaal en overige goederen is minder uitgegeven. Daar tegenover is meer aan onderhoud uitgegeven.

Programma 3 houdt per saldo door de bovenstaande onder- en overschrijdingen budget over van circa € 41.000 op de out-of-pocketbudgetten.

P4 Wegenbeheer

Programma 4 heeft een onderschrijding van € 37.000 ten opzichte van de begroting na wijziging. De directe kosten zitten € 40.000 (out-of-pocketbudgetten) onder budget en de indirecte kosten zijn conform budget.

De kosten voor het verwijderen van het teerhoudend asfalt bij de Fransekade is uiteindelijk in het onderhoudsbudget opgevangen. In 2019 is een opbrengst gerealiseerd door verkoop van een vrachtwagen € 35.000.

P5 Omgeving en organisatie

Programma 5 kent een overschrijding van circa € 448.000.

Hiervan is € 600.000 een overschrijding op de directe kosten (out-of-pocketbudgetten) en € 150.000 op indirecte kosten.

Onderstaand worden de belangrijkste afwijkingen van de directe kosten toegelicht.

Pensioenvoorziening € 678.000 (nadeel)

In 2019 is € 678.000 extra gedoteerd aan de pensioenvoorziening voormalig bestuur. Uit de meest recente actuariële berekeningen van het APG blijkt dat het saldo van de pensioenvoorziening voor oud-bestuurders niet toereikend is om het doelvermogen te dekken. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de dalende rente.

De Regionale Belastinggroep (RBG) € 50.000 (voordeel)

In 2018 heeft de RBG een positiever exploitatieresultaat gerealiseerd dan begroot. Dit voordeel is verrekend in 2019. Per saldo resteert een budget van € 50.000.

Verschuiving opbrengst dividend NWB € 356.000 (nadeel)

Abusievelijk is in de programmabegroting 2019 ten onrechte de dividenduitkering van Nederlandse Waterschapsbank bij programma 5 begroot. De dividenduitkering had buiten de programma's bij de post 'dekkingsmiddelen' begroot moeten worden. De ontvangen dividenduitkering is nu bij de post 'dekkingsmiddelen' geboekt. Hierdoor ontstaat een nadeel t.o.v. de begroting bij programma 5.

Bijdrageregeling duurzame omgevingsinitiatieven € 51.000 (voordeel)

Dit jaar is circa € 49.000 van het beschikbare budget van € 100.000 benut. Het betreft 1 toegewezen bedrag uit 2017, 4 toegewezen bedragen uit 2018 en 4 toegewezen bedragen uit 2019. Circa € 40.000 van de toegekende bijdragen 2019 moet nog worden uitbetaald.

Vergunningen en meldingen € 215.000 (voordeel)

Er is € 100.000 ingezet voor de kosten van inhuur t.b.v. A16 Rotterdam. Deze kosten worden echter verantwoord onder de doorbelaste personeelskosten van de afdeling en gelden niet als uitgave op dit budget. Daarnaast is € 90.000 niet meer benut omdat onder andere het vergunningsproces meer voorbereiding vergt. De reguliere legesopbrengsten in 2019 zijn € 25.000 hoger.

Kostenverschuivingen

Door urenverschuivingen zijn in programma 5 per saldo minder kosten terecht gekomen en in ondersteunende producten meer.

Ondersteunende producten

Bij ondersteunende producten is een onderschrijding van circa € 720.000 ten opzichte van de begroting na wijziging.

De onderschrijding wordt veroorzaakt door een onderschrijding van circa € 1,2 miljoen bij de directe (out-of-pocketbudgetten) kosten en circa € 500.000 overschrijding bij de indirecte kosten. De overschrijding bij de indirecte kosten komt primair door hogere doorbelasting van personele lasten als gevolg van onder andere kostenverschuivingen tussen programma's (tijdschrijven) en minder opdrachten uitbesteed (out-of-pocketbudgetten) en meer uitgevoerd door eigen mensen en/of inleen (doorberekende personele lasten). Onderstaand worden de belangrijkste afwijkingen van de beïnvloedbare kosten toegelicht.

Personeel en organisatie € 225.000 (voordeel)

Het hoogheemraadschap dekt sinds enkele jaren zelf de kosten voor Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Het budget (circa € 83.000) dat hiervoor is begroot, is in 2019 niet benut. Omdat er geen gevallen van arbeidsongeschiktheid zijn geweest.

Het budget voor psychologische onderzoeken (circa € 20.000) is niet volledig benut. Er is minder beroep gedaan op het organisatiebrede ontwikkelingsbudget. Hierdoor is het budget niet volledig benut (€ 78.000). De kosten voor arbovoorzieningen vielen circa € 37.000 lager uit dan begroot en er is € 7.000 minder uitgegeven aan beleidsondersteunend onderzoek. De bovenstaande meevallers leveren in 2019 een besparing van het budget van € 225.000 op.

I&A-samenwerking € 240.000 (voordeel)

In de eerste bestuursrapportage 2019 is een begrotingswijziging doorgevoerd omdat de verwachting was dat de I&A-samenwerking de primaire begroting zou overschrijden. In de begrotingswijziging is extra budget opgenomen (HHSK-deel). Uiteindelijk heeft de I&A-samenwerking de benodigde budgetten niet volledig benut. De uiteindelijke realisatie (HHSK-deel) komt circa € 160.000 lager uit dan de bijgestelde begroting. Naast de onderbesteding in 2019 krijgen we € 80.000 extra terug doordat voor een tweetal projecten in het verleden ten onrechte kosten in rekening zijn gebracht. Wij hadden voor deze projecten kredieten lopen vanuit de eigen begroting. Abusievelijk heeft de I&A-samenwerking deze kosten ook in rekening gebracht.

Toelichting onderschrijding I&A:

In de eerste helft van 2019 was het beeld dat de I&A-samenwerking dit jaar op een tekort van € 400.000 uit zou komen. In de uiteindelijke cijfers voor 2019 houdt de samenwerking € 240.000 over op het

exploitatiebudget. Dit wordt veroorzaakt door het vrijvallen van comptabele posten uit 2018, het minder inhuren voor de risico-inventarisatie, het toch niet doorgaan of goedkoper uitvallen (bijvoorbeeld doordat veel minder licenties nodig bleken te zijn) van verwachte ICT-projecten en niet tijdig afgesloten verplichtingen. In de investeringscijfers is eerder al gerapporteerd dat steeds minder activiteiten via kredieten worden gefinancierd. De eerder verwachte uitgave eind 2019 voor het project Office 365 is doorgeschoven naar 2020 en de investeringen zijn daarom nog € 100.000 lager uitgekomen.

Samenwerking Financiële Eenheid € 108.000 (voordeel)

Het samenwerkingsverband Financiële Eenheid heeft meer opbrengsten van circa € 108.000 (directe kosten) gerealiseerd dan begroot maar daartegenover heeft er meer kosten gemaakt op inleen (indirecte kosten), die we aan Delfland en Rijnland kunnen doorbelasten. Dit is reeds gemeld in de eerste bestuursrapportage 2019.

Het Waterschapshuis € 116.000 (voordeel)

Voor onze bijdrage aan Het Waterschapshuis is in de eerste bestuursrapportage 2019 een begrotingswijziging doorgevoerd. Dit extra budget is echter niet benut door Het Waterschapshuis. Uiteindelijk krijgen we naar verwachting € 116.000 terug ten opzichte van de primaire begroting. Het verschil met de bijgestelde begroting is circa € 133.000.

Documentatie en informatie € 100.000 (voordeel)

Het afgelopen jaar is circa € 100.000 budget onbenut gebleven vanwege het wachten op prioritetstelling in de ambities en opdrachten van de organisatie. In het kader van het ontwikkelen van een visie en het niet uitvoeren van inventarisatie– en

digitaliseringstrajecten is dit budget niet gebruikt. In 2020 starten we diverse projecten en trajecten. Denk hierbij aan het implementeren van Office 365 (Sharepoint & Teams) maar ook het realiseren van een digitale ondertekening, digitale vervanging en regie op informatievoorziening.

Dotatie wachtgeldvoorziening € 213.000 (nadeel)

Om te kunnen voldoen aan de totale huidige wachtgeldverplichtingen is een dotatie van € 213.000 nodig. Dit bedrag was niet voorzien in de begroting.

Innovatiebudget € 60.000 (voordeel)

Circa € 60.000 is niet benut in 2019 vanwege vertraging van de projecten 'Meer doen met Data' en 'Blue City Challenge'

Diverse beleidsproducten € 66.000 (voordeel)

Bij de volgende beleidsproducten communicatie, concern control en financieel beleid, huisvesting, facilitaire zaken en dienstauto's hebben samen een onderschrijving van circa € 66.000.

Dekkingsmiddelen

We verwachten circa € 600.000 aan extra belastingopbrengsten dit jaar. Dit betreft een indicatie en het betreft nog niet de definitieve cijfers.

4. Baten en lasten

In dit hoofdstuk worden de lasten en baten per hoofdkostensoort vergeleken met de begroting na wijziging 2019. De cijfers in de kolom realisatie zijn de voorlopige cijfers tot en met december. Vervolgens worden de afwijkingen per hoofdkostensoort beknopt toegelicht. In het hoofdstuk Kosten per programma zijn de meeste afwijkingen al uitgebreider toegelicht.

Exploitatieresultaat

Ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn de lasten € 1,5 miljoen lager en de baten circa € 2,5 miljoen hoger. Het exploitatieresultaat is daarmee € 1 miljoen negatief. Dit is circa € 4 miljoen positiever ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Bedragen x € 1.000

		Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019*	Realisatie	Restant t.o.v. begrotingswijziging	% Restant
Lasten	Rente en afschrijvingen	19.730	19.425	19.092	332	2%
	Personeelslasten	29.754	31.508	32.470	-962	-3%
	Goederen en diensten van derden	46.825	47.749	44.603	3.146	7%
	Bijdragen aan derden	7.718	8.543	8.498	44	1%
	Toevoegingen voorzieningen	35	35	1.069	-1.034	
Totaal Lasten		104.061	107.259	105.733	1.526	1%
Baten	Financiële baten	-1.207	-1.563	-1.646	83	-5%
	Personeelsbaten	-45	-332	-812	480	-145%
	Goederen en diensten aan derden	-3.043	-4.543	-4.517	-26	1%
	Bijdragen van derden	-1.395	-1.395	-2.430	1.035	-74%
	Waterschapsbelastingen	-88.856	-89.285	-89.888	604	-1%
	Interne verrekeningen	-5.108	-5.052	-5.389	337	-7%
Totaal Baten		-99.654	-102.169	-104.683	2.513	-2%
Eindtotaal		4.407	5.089	1.050	4.039	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Het minteken bij restant staat voor een tekort ten opzichte van de begroting

Het minteken bij realisatie staat voor inkomsten

* begrotingswijzigingen bestuursrapportage t/m juni en vv november 2019 (HWBP)

Hieronder volgt een beknopte toelichting op de afwijkingen binnen het resultaat per kosten- en opbrengstsoort.

Lasten

Rente en afschrijving (€ 332.000 voordeel)

De afschrijvingslasten zijn € 62.000 lager dan begroot. De rentelasten zijn € 270.000 lager dan begroot. Ten tijde van de begroting is uitgegaan van hogere rentes voor het aantrekken van geldleningen. In de 2019 zijn de rentes verder gedaald. In 2019 zijn leningen aangetrokken tegen negatieve rentes.

Personeelslasten (€ 962.000 nadeel)

De personeelslasten zijn € 962.000 hoger dan begroot. De personele lasten voor vast personeel valt met € 896.000 lager uit door openstaande vacatures. De post uitkeringen aan voormalig bestuur en personeel is met circa € 99.000 overschreden. Er is meer uitgekeerd aan wachtgeld dan was voorzien. Aan tijdelijk extra personeel is circa € 1,7 miljoen uitgegeven. Het aantrekken van tijdelijk extra personeel had betrekking op;

- tijdelijk ter vervulling van de openstaande vacatures en vervanging bij langdurige zieken en medewerkers die gedetacheerd waren (dekking van vacature ruimte en detacheringsofbrengsten)
- projectmedewerkers (dekking investeringsprojecten)

Goederen en diensten van derden (€ 3 miljoen voordeel)

Ten opzichte van de begroting zijn voor goederen en diensten € 3 miljoen minder kosten gemaakt.

De organisatie kent een lagere besteding van circa € 1,1 miljoen van de budgetten overige diensten door derden (advies en onderzoekbudgetten). De onderuitputting van deze budgetten is zichtbaar in alle programma's.

De overige voordelen zijn;

- teveel betaalde energiebelasting ontvangen € 668.000
- kosten samenwerkingsovereenkomst € 615.000 lager uitgevallen (I&A-samenwerking, Het Waterschapshuis, RBG, samenwerkende gemeenten en Waterschappen)
- minder uitgave op onderhoud € 635.000 (waaronder baggeren, onderhoud watergangen, doorschuiven van budgetten naar 2020)

Toevoegingen aan voorzieningen (€ 1 miljoen nadeel)

Er is € 1.034.000 extra toegevoegd aan de voorzieningen. De volgende mutaties hebben plaatsgevonden:

- Extra dotatie van € 678.000 aan de pensioenvoorziening voor voormalig bestuurders (zie toelichting programma 5);
- Extra dotatie van € 214.000 aan de wachtgeldvoorziening om aan de huidige wachtgeldverplichtingen te kunnen voldoen;
- Extra dotatie € 172.000 spaarverlofvoorziening.

Baten

Financiële baten (€ 83.000 voordeel)

De rentebaten zijn hoger dan begroot. Het betreft hogere bespaarde rente over het eigen vermogen en niet geraamde rentebaten op kasgeldleningen. Door de negatieve rente op kasgeldleningen is een rentevoordeel behaald.

Personeelsbaten (€ 480.000 voordeel)

Het hoogheemraadschap ontvangt opbrengsten voor het uitlenen van personeel en uitkeringen op grond van sociale wetten. De personeelsbaten zijn € 480.000 hoger dan begroot omdat in de begroting geen rekening is gehouden met eventuele verlengingen van detacheringen en nieuw te detacheren personeel. Deze baten zijn ter

dekking voor inhuur ter vervanging van de gedetacheerde medewerkers.

Bijdragen van derden (€ 1 miljoen voordeel)

Hogere subsidieontvangsten van USAR en Sponge en voordeel Eendragtspolder.

Goederen en diensten aan derden (€ 26.000 nadeel)

Er zijn in 2019 € 26.000 minder dan aan opbrengsten binnengekomen.

Waterschapbelastingen (€ 600.000 voordeel)

De opbrengst waterschapsbelasting is circa € 600.000 hoger dan begroot. Dit is gebaseerd op de voorlopige jaarrekeningcijfers van de RBG.

Interne verrekeningen (€ 337.000 voordeel)

Het voordeel komt uit op € 337.000 dit komt voornamelijk door hogere geactiveerde projecturen (€ 239.000). Er zijn meer uren op investeringsuren geschreven dan was begroot. Door inhuur van extra personeel op projecten lag de realisatie hoger. Tevens is € 100.000 meer vanuit de wachtgeldvoorziening betaald doordat er in 2019 meer wachtgeld en WW-uitkeringen waren dan voorzien in de begroting.

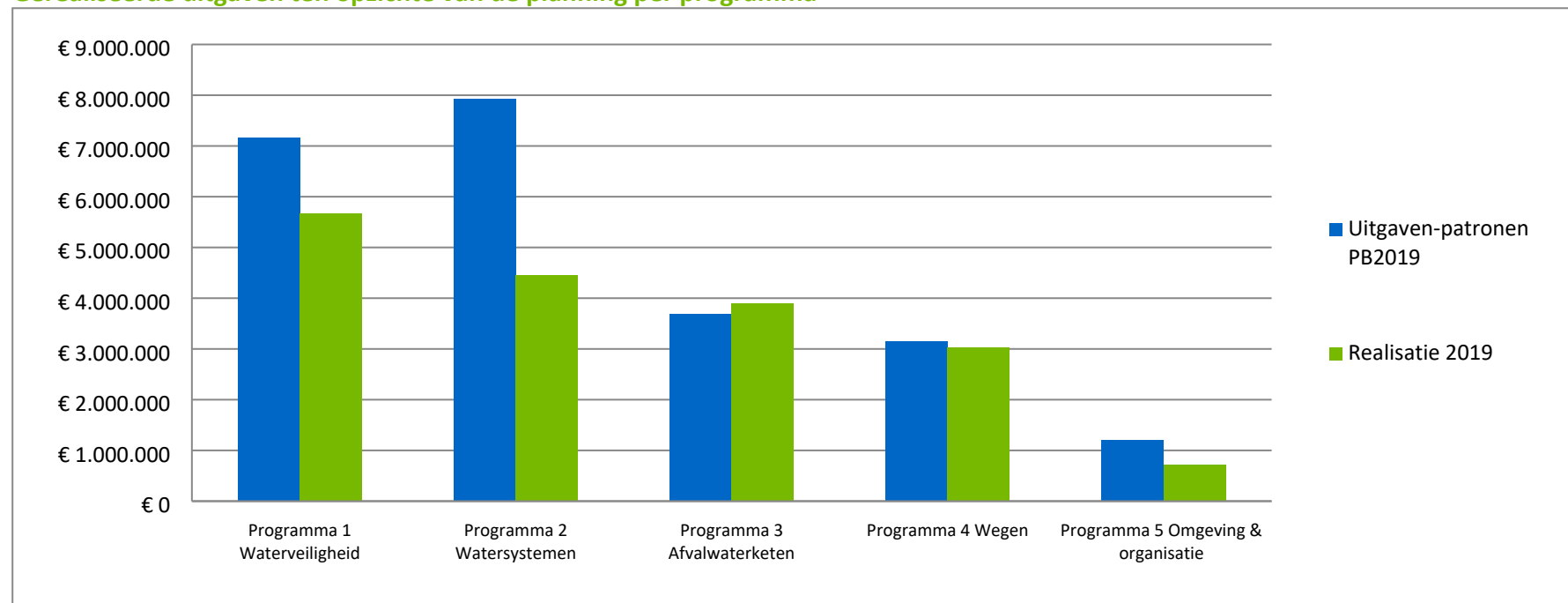
5. Toelichting investeringsprojecten

De investeringsprojecten van het hoogheemraadschap worden in het kader van projectbeheersing gemonitord met behulp van voortgangsrapportages. Ieder kwartaal rapporteert een projectleider de status van het project met behulp van de kenmerken geld, risico, organisatie, tijd, informatie en kwaliteit. Als het project volgens verwachting wordt uitgevoerd, krijgt het project de kleur groen. Indien er afwijkingen zijn, rapporteert de projectleider met de kleuren geel of rood en een toelichting op de afwijking.

Een belangrijke indicator om de voortgang van de projecten te beoordelen is het verschil tussen de geraamde uitgaven programmabegroting 2019 en de gerealiseerde uitgaven. Het voorlopige resultaat van 2019 is dat 77% van de totale geprognosticeerde uitgaven voor 2019 is gerealiseerd.

Het gaat in totaal om circa 156 projecten met een gezamenlijk geprognosticeerd uitgavenpatroon voor 2019 van € 23,1 miljoen. Hiervan is in 2019 een bedrag van circa € 18 miljoen daadwerkelijk uitgegeven. In de bijlage is een overzicht van de verzamelkredieten opgenomen waarbij per programma een toelichting wordt gegeven op de verzamelkredieten.

Gerealiseerde uitgaven ten opzichte van de planning per programma

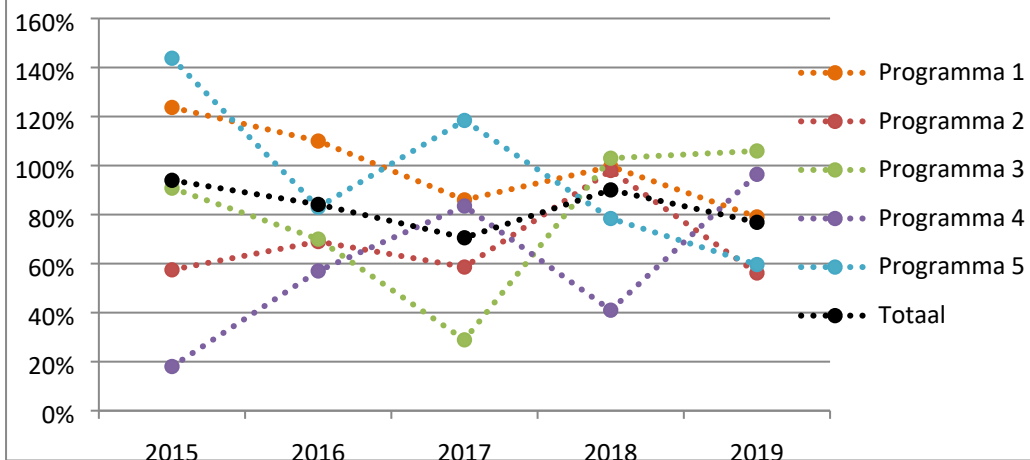

Bedragen x € 1.000

	Uitgavenpatronen PB2019	Realisatie 2019	Realisatie % huidig jaar	Restant huidig jaar
Programma 1 Waterveiligheid	7.165	5.760	80%	1.405
Programma 2 Watersystemen	7.929	4.466	56%	3.463
Programma 3 Afvalwaterketen	3.686	3.948	107%	-262
Programma 4 Wegen	3.150	2.983	95%	167
Programma 5 Omgeving & organisatie	1.209	721	60%	488
Totaal	23.139	17.878	77%	5.261

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Realisatie per programma, per jaar

Programma 1

Binnen programma 1 is in 2019 totaal € 5,8 miljoen uitgegeven. Dit is 80% van het begrote uitgavenpatroon.

HWBP:

De afsluiting van het project Dijkversterking Krimpen kende een positief resultaat van € 465.000.

Primaire waterkeringen:

Investerings conform planning (zie toelichting verzamelkredieten).

Regionale waterkeringen:

De investeringsuitgaven voor regionale waterkeringen in 2019 zijn € 700.000 lager zoals eerder gerapporteerd. Er is € 250.000 voordeel

gerealiseerd omdat een deel van de klei om niet is verkregen. Er is een voordeel gerealiseerd door de clustering van projecten.

Bij het project kadeverbetering Rottekade is op basis van onderzoeken gebleken dat de opgave groter is. De uitvoeringskosten (o.v.b. SSK-raming) kadeverbetering Rottekade vallen hierdoor hoger uit. In de investeringsplannen zal dit aangepast worden en indien nodig zal een aanvullend krediet worden aangevraagd. Door het herplannen van dit project is in 2019 minder uitgegeven dan in aanvang gepland.

Programma 2

De realisatie van de investeringsuitgaven is circa € 4,5 miljoen. Dit komt onder andere door de bijgestelde raming in het meerjarenperspectief, nieuwe inzichten en het doorschuiven van uitgaven naar 2020. De grootste doorgeschoven uitgaven zijn de uitgaven met betrekking tot de uitvoeringskredieten Bleiswijkse Zoom, gemaal Oostpolder, de Klimaatbestendige Agniese buurt, POP3 Inlaten Krimpenerwaard en Structurele aanpak Kralingse plas. Het doorschuiven van de uitgaven komt voornamelijk door vertragingen, bezwaarprocedures of bijgestelde planningen welke reeds zijn gemeld in de maart VV 2019 en de eerste bestuursrapportage (zie toelichting programma 2 op pagina 9).

Programma 3

Binnen programma 3 is in 2019 totaal € 3,9 miljoen uitgegeven. Dit is 107% van het begrote uitgavenpatroon. Op een aantal projecten, waaronder Themista, vervanging online meetapparatuur en renovaties awzi Kralingseveer zijn de uitgaven in 2019 hoger dan was begroot. Bij enkele projecten zal de start van de realisatie pas in 2020 plaatsvinden en lopen de uitgaven juist wat achter, zoals de plaatsing van de

bellenbeluchting op Kortenoord en Groenendijk en luchtbehandeling Kralingseveer. De bijdrage aan de renovatie van rioolgemaal Rivium zal door de gemeente pas in 2020 in rekening worden gebracht.

Programma 4

De realisatie van de investeringsuitgaven is circa € 3,0 miljoen. Dit is 95% van het begrote uitgavenpatroon.

Wegreconstructies

Het uitvoeringsprogramma Wegen en bruggen heeft de gestelde doelen voor 2019 behaald. Er zijn twee wegenprojecten uitgevoerd, met een totale lengte van 5,9 km ten opzichte van een gesteld doel van 4 km. Het betreft de Fransekade en de Schoonouweneseweg, daarnaast zijn het Broekselaantje en Zuidbroekse Opweg afgerond.

Vervanging bruggen

De vervanging van bruggen is in 2019 eveneens volgens planning verlopen. Het doel was het vervangen van acht bruggen, dit is gerealiseerd. Er is één brug vervangen door een nieuwe brug, zes bruggen zijn vervangen door duikers en één brug is verwijderd. In 2019 is veel tijd besteed om te komen tot een bouwteam.

Programma 5

Het percentage gerealiseerde uitgaven ligt op 60% van het in de programmabegroting 2019 begrote uitgavenpatroon. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de opgelegde verkiezingsbijdrage dit jaar aanzienlijk lager is uitgevallen (circa € 460.000) dan voorzien tijdens de programmabegroting 2019.

TOP-projecten en programmakredieten

Naast de projecten met de hoogste geplande uitgaven bevat de lijst TOP-projecten ook (overige) projecten die worden beschouwd als risicovol, bestuurlijk belangrijk of omvangrijk (bijvoorbeeld weinig uitgaven in afgelopen jaar, maar wel een hoog gevoteerd krediet).

Anders dan in de vorige paragraaf waar het uitgavenpatroon van jaarschijf 2019 is geanalyseerd, worden de financiën van de TOP-projecten beschouwd over de gehele projectduur.

Naast de TOP-projecten worden er ook programmakredieten onderscheiden. Het gaat daarbij om een cluster van een groot aantal afzonderlijke projecten, gericht op een gemeenschappelijk doel. De keuze voor deze activiteiten en projecten kan later en gespreid in de loop van de jaren plaatsvinden.

TOP-Projecten

Dijkversterking Gouderak-Ouderkerk (KIJK)

Verkenningfase

Gevoteerd krediet	16.270.000
Prognose	16.270.000
Uitgaven t/m 31-12-2019	11.458.222
Uitgaven 2020	-

Planuitwerkingsfase

Gevoteerd krediet	2.500.000
Prognose	2.500.000
Uitgaven t/m 31-12-2019	1.744.407
Uitgaven 2020	-

Algemene voortgang

Er is geen overeenstemming met het HWBP bereikt over de subsidieaanvraag. In gezamenlijk overleg met HWBP is besloten de aanvraag in te trekken om zo tijd te nemen om tot een oplossing te komen. Als gevolg hiervan is ook de oorspronkelijke kredietaanvraag voor de november VV 2019 ingetrokken

Aanbesteding Planuitwerking verloop volgens plan. De dialoogfase met de drie aannemerscombinaties is afgerond. Eind januari sluit de inschrijvingsfase.

Themista praktijkinstallatie

Gevoteerd krediet	5.900.000
Prognose	6.100.000
Uitgaven t/m 31-12-2019	5.482.953
Uitgaven 2020	-

Algemene voortgang

De bouw van de Themista-installatie verloopt conform planning. De bouwwerkzaamheden zijn inmiddels zo goed als afgerond. Het college heeft op 24 september 2019, passend binnen zijn mandaat, ingestemd een kredietoverschrijding van maximaal € 200.000.

Oplevering van de installatie wordt voorzien in het eerste kwartaal 2020. Hierna volgt een periode van ingebruikstelling en optimalisatie. Met zowel de LIFE+- als de DEI-subsidie zijn afspraken gemaakt over de financiële afronding van het project, de deadline hiervoor is juni 2020. Naar verwachting zal de installatie in mei/juni officieel worden geopend.

Voor Themista is een SDE-subsidie toegekend. Dit betreft een exploitatiesubsidie die ingaat bij inbedrijfname van de installatie en heeft geen betrekking op de realisatie van de installatie.

Programmakredieten

Programma watergebiedsplan Krimpenerwaard (WGPK)

Gevoteerd krediet	17.600.000
Prognose	17.600.000
Uitgaven t/m 31-12-2019	8.382.967
Uitgaven 2020	-

Algemene voortgang

De provincie Zuid-Holland (PZH) is akkoord met de vaststelling van de afgeronde projecten t/m 2018 binnen het programma Watergebiedsplan Krimpenerwaard, en de afrekening van de subsidie daarover (71,578% over de gerealiseerde maatregelen t.w.v. € 8.167.222, dus € 5.845.933 subsidie). Tevens heeft PZH een beschikking afgegeven voor de volgende fase t/m 2021.

Het enige nog lopende project in WGPK is gemaal Achterbroek. Geïntegreerd in dit project worden tevens enkele wegbruggen en landbouwbruggen gerealiseerd om bestaande knelpunten op te heffen. Hiervoor is een POP3-subsidie aangevraagd en inmiddels is een beschikking ontvangen.

Momenteel is er overleg met het programmabureau Veenweiden en PZH over verder tot 2021 te realiseren maatregelen en de governance daarvan.

Kaderrichtlijn Water 2016 – 2021 (KRW)

Gevoteerd krediet	6.745.132
Prognose	6.499.776
Uitgaven t/m 31-12-2019	1.536.783
Uitgaven 2020	-

Algemene voortgang

Eind 2015 is het KRW-programma 2016-2021 vastgesteld. De verschillende onderdelen zijn al uitgevoerd of zijn opgepakt om uitgewerkt te worden. Over het algemeen loopt de uitvoering volgens plan.

De uitvoering van de Subsidieregeling natuurvriendelijke oevers, die in ingesteld voor de periode 2016-2021 loopt conform afspraak.

De waterharmonica Berkenwoude is aangelegd en de beplanting is aangebracht, in de tijd moet de vegetatie aanslaan en zich ontwikkelen. Op 15 maart 2019 is de waterharmonica feestelijk geopend. Het project is administratief afgerond in 2019.

In 2019 is de voorbereiding voor het Integraal Plan Bleiswijkse Zoom voortgezet. Met Sportvisserij Zuidwest Nederland zijn afspraken gemaakt over het visplan en hun bestuur kan zich verenigen met de maatregel die ten aanzien van de visstand wordt uitgevoerd. Dit laatste is vastgelegd in een visplan. De provincie heeft een POP3-subsidie verleend.

De werkzaamheden ter voorbereiding op het afvissen, zoals het snoeiwerk en het verwijderen van stormtakken/stammen uit de recreatieplas, zijn afgerond. De aanbesteding van het project zal januari 2020 starten.

Het ontwerp van de inrichting oevers Rotte is afgerond. De werkzaamheden zijn aanbesteed en in oktober 2019 is de uitvoering van de werkzaamheden gestart. De oplevering is uiterlijk 1 april 2020 gepland.

De vispasseerbaarheid van het gemaal Krimpenerwaard is opgenomen in een project dat ook nog twee andere inlaten in de Krimpenerwaard uitvoert. Voor dit project is een POP3-subsidie verleend door de provincie. Voor het aanpassen van gemaal Krimpenerwaard is de opdracht in derde kwartaal 2019 verstrekt. De uitvoering van deze werkzaamheden zal in 2020 starten.

Zuidplaspolder (ZPP)	
Gevoteerd krediet	3.029.000
Prognose	3.029.000
Uitgaven t/m 31-12-2019	775.570
Uitgaven 2020	-

Algemene voortgang

Najaar 2018 is het programma Zuidplaspolder (ZPP) herijkt (VV oktober 2018), deze herijking is de basis van het nieuwe programma.

De projecten Spoorsloot, 'Besturing gemalen tweede Blok en Bierhoogt' en de 'Watersysteemoptimalisatie Moordrechtboog' zijn inmiddels technisch afgerond. De projecten 'Vervangen van 20 stuwen en duikers' en 'Vervangen gemaal Van Dieren' zijn in uitvoering en worden in 2020 afgerond.

Voor de projecten 'Plaatsen automatische stuw GPG-836' en 'Koppeling GPG-92 aan de Tweede Tocht' wordt in het eerste kwartaal 2020 een projectopdracht opgesteld, realisatie is in 2020 en 2021.

'Realiseren inlaat West Ringdijk' wordt het eerste kwartaal 2020 nog onderzocht, de projectopdracht in het 2e kwartaal opgesteld, voorbereid in 2020 en gerealiseerd in 2021.

De schadeafhandeling van een aangelande, naar aanleiding van de verbreding Vierde Tocht, en principiële bezwaren van deze aangelande inzake precario voor een dam en gedoogplicht voor het vervangen van een stuw komen niet verder. Alle dossiers met betrekking tot deze aangelande worden HHSK-breed in kaart gebracht en van een advies voor afhandeling voorzien.

Afwijkingen

De twee projecten 'Plaatsen overstorten voor water vasthouden en toevoer' en 'Herprofilen waterloop OWA-8011' betreffen twee oplossingen voor het opzetten van een klein peilgebied t.b.v. funderingen van enkele woningen, de een maakt de ander overbodig. Voorjaar 2020 wordt het bestuur geadviseerd één van de maatregelen te realiseren en één te schrappen.

Bijlage 1: Rapportage gedelegeerde bevoegdheden

Het Algemeen Delegatiebesluit 2005 draagt een aantal bevoegdheden van de verenigde vergadering over aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden. Eén van de voorwaarden voor de uitoefening van de bevoegdheden op basis van dit besluit is dat er wordt gerapporteerd over de genomen besluiten.

Naast wat in het Algemeen Delegatiebesluit is geregeld, zijn er nog andere bevoegdheden door de verenigde vergadering aan het college gedelegeerd/gemandateerd.

Van delegatie is sprake als een bestuursorgaan zijn bevoegdheid tot het nemen van een besluit overdraagt aan een ander orgaan. Van mandaat is sprake als een orgaan of een persoon gemachtigd wordt om namens het bevoegde bestuursorgaan een besluit te nemen. Hieronder vindt u een overzicht van besluiten die in 2019 door het college zijn genomen.

	Gedelegeerde bevoegdheid	Aantal
a.	1. het indienen van bezwaar 2. het instellen van beroep 3. het voeren van rechtsgedingen zowel in eerste aanleg als in hoger beroep en in cassatie 4. het berusten in tegen het hoogheemraadschap ingestelde rechtsvorderingen	1. HHSK heeft geen bezwaren ingediend tegen besluiten van andere overheden. 2. 0 3. 7 zaken, overigens heeft HHSK niet als eisende partij civiele rechtsgedingen aanhangig gemaakt tegen derden. 4. 3 zaken. Toelichting: De rapportage geeft een vertekend beeld van de werkzaamheden van de advocaten en juristen van HHSK. Het aantal dossiers (zowel civiel als bestuursrechtelijk) ligt in de praktijk veel hoger. Maar op basis van het Algemeen delegatiebesluit is er louter de verplichting om jaarlijks te rapporteren over: 1. de zaken waarin HHSK zelf in beroep of bezwaar is

		gegaan gaat tegen een besluit van een ander bevoegd gezag of tegen een besluit van de bestuursrechter; 2. de zaken waarin HHSK zelfstandig een partij civiel rechtelijk heeft gedagvaard dan wel waarin HHSK civiel door derden in rechte wordt betrokken. Om een beeld te schetsen, in het bestuursrecht ging het in 2019 in totaal 63 bij HHSK ingediende bezwaarschriften en 4 rechtszaken bij de bestuursrechter. Daarbij zijn alle voorprocedures (=dossiers waarin het aanspannen van een bezwaarschrift/beroepszaak door goede communicatie is voorkomen) nog niet meegerekend. In de civiele praktijk gaat het om 75 dossiers, waarbij de voorprocedures wél zijn meegerekend.
b.	het treffen van dadingen en het opdragen van geschillenbeslechting aan scheidslieden	Twee schikkingen
c.	het aangaan van geldleningen met een looptijd van ten hoogste één jaar ter voorziening in de behoefte aan kasgeld tot tweemaal het bedrag dat in het hoofdstuk financiering van de programmabegroting van het betreffende begrotingsjaar wordt vastgesteld als kasgeldlimiet, met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet financiering decentrale overheden. Hiertoe behoort in ieder geval de voorwaarde dat de duur van een incidentele overschrijding van de kasgeldlimiet beperkt is tot maximaal twee aaneengesloten kwartalen	Er zijn in 2019 in totaal 8 kasgeldleningen afgesloten
d.	het aangaan van vaste geldleningen ter voorziening in de financieringsbehoefte, welke door de verenigde vergadering in de treasury paragraaf in de nota van toelichting bij de begroting wordt vastgesteld, met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet financiering decentrale overheden	In 2019 is 1 langlopende lening afgesloten

e.	het houden van alle aanbestedingen voor uit te voeren werken, leveringen en diensten	Er zijn vijf Europese aanbestedingen (zowel Werken, Diensten als Leveringen) in 2019 afgerond. Naast Europese aanbestedingen vinden nationale, meervoudig onderhandse en enkelvoudige aanbestedingen plaats. Deze aanbestedingen worden op een centrale plaats geregistreerd. Het college heeft het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017/2018 vastgesteld dat is gebaseerd op een model van de Unie van Waterschappen. De Algemene Waterschaps- voorwaarden voor de leveringen (AWIV 2018), diensten (AWVODI 2018) en ICT (AWBIT 2018) zijn in 2018 vastgesteld.
f.	oninbaar verklaring van vorderingen op huurders/pachters/gebruikers van eigendommen van het hoogheemraadschap	0
g.	te beschikken over de begrotingsposten onvoorziene uitgaven	Het budget voor onvoorziene uitgaven ad € 100.000 is met ingang van 2014 afgeschaft.
i.	1. het kopen, ruilen, vervreemden of bezwaren van onroerende zaken tot een bedrag van € 250.000 per transactie; 2. het in spoedeisende gevallen kopen van grond en daarop aanwezige opstallen zonder limiet ten behoeve van uitvoering van waterhuishoudkundige maatregelen 3. heruitgiftes in erfpacht	1 verkoop 5 huurovereenkomsten 3 heruitgiftes
j.	het aanvaarden van erfstellingen, legaten of schenkingen voor zover hieraan	0

	geen bezwarende voorwaarden zijn verbonden	
k.	het vaststellen en uitwerken van regelingen van rechtspositionele aard waarover in het centraal arbeidsvoorwaardenoverleg waterschap personeel overeenstemming is bereikt	Vaststelling van de nieuwe cao en vaststelling van het personeelshandboek.
l.	het afhandelen van verzoeken om nadeelcompensatie die zijn ingediend op basis van de Waterwet tot een bedrag van € 250.000	0
m.	het uitvoeren van de Wet op de Ondernemingsraden, waaronder mede begrepen wordt het nemen van een mandaatbesluit tot aanwijzing van de bestuurder	0
n.	het nemen van verkeersbesluiten van tijdelijke aard	82
o.	het verlenen van ontheffingen op grond van artikel 87 van het RVV (1990)	150
p.	het indienen van zienswijzen over de (ontwerp-)begroting als bedoeld in artikelen 50g, 68, 81 en 91 van de wet gemeenschappelijke regelingen	1 (Het Waterschapshuis)
	Het nemen van een verkeersbesluit zoals bedoeld in artikel 18 van de Wegenverkeerswet 1994, onder de voorwaarde dat de procedure zoals opgenomen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bij het nemen van een verkeersbesluit zal worden gevolgd.	2

	Gemandateerde bevoegdheid	
	Het vaststellen van een projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet, met dien verstande dat het college geen gebruik zal maken van de gemandateerde bevoegdheid: - indien het de aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering betreft en/of de projectprocedure van artikel 5.5 van de Waterwet van toepassing is; - indien de uitoefening van de bevoegdheid grote bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële consequenties heeft of vermoedelijk zal krijgen	1

Bijlage 2: Overzicht maatregelen programmabegroting 2019

Programma 1

		Q2	Q4
1.1 Ambitie: Vergroten van de waterveiligheid			
1.	Doel: We vergroten de waterveiligheid door de kans op een doorbraak en overloop van de waterkeringen te verkleinen		
1.1	Dijkversterking Krachtige IJsseldijk Krimpenerwaard (KIJK): Starten met Planuitwerkingsfase en sluiten contract planuitwerkings- en realisatiefase.		
1.2	Projectoverstijgende Verkenning Voorlanden(POV): overdracht van de Handreiking Voorland.		
2.	Doel: We vergroten de waterveiligheid door meer en betere afstemming in de ruimtelijke ordening;		
2.1	Het maken van afspraken met de gemeente voor de waterkeringen rondom het DWL terrein, polder de Esch en het Rivium terrein.		
2.2	Uitwerking provinciale project voorlandkeringen in afstemming met de gemeente.		
2.3	Deelname aan en advisering in de projecten in het kader van het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden o.a. kaders t.b.v. handelingsperspectief buitendijkse gebieden en meerlaagsveiligheid.		
3.	Doel: We treden bij incidenten en extreme situaties daadkrachtig en doelgericht op en beperken zo veel mogelijk de impact op de omgeving.		
3.1	In 2019 worden alle bestrijdingsplannen geactualiseerd.		
3.2	Het implementeren van planmatig beheer en onderhoud.		
3.3	Het vervaardigen van een digitaal terrein model van de waterkeringen door middel van laseraltimetrie.		

1.2 Ambitie: Continue zorg voor de waterkeringen			
4.	Doel: We hebben een actueel en compleet beeld van de toestand van de waterkeringen en de kunstwerken;		
4.1	Het actualiseren van de leggers zoals voor de secundaire waterkeringen en de overige waterkeringen.		
4.2	Het implementeren van planmatig beheer en onderhoud.		
4.3	Het vervaardigen van een digitaal terrein model van de waterkeringen door middel van laseraltimetrie.		
5.	Doel: We voldoen aan de landelijke eisen voor inspectie van de primaire waterkeringen (Zorgplicht);		
5.1	Opstellen veiligheidsrapportage in het kader van de zorgplicht.		
5.2	Implementeren aanbevelingen audit Zorgplicht.		
6.	Doel: We hebben uiterlijk in 2023 inzicht verkregen in de mate waarin de dijken en kades aan de nieuwe landelijke en de provinciale normen voldoen;		
6.1	Bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het Wettelijk Beoordelingsinstrumentarium (WBI).		
6.2	Wettelijke beoordeling primaire waterkeringen.		
6.3	Wettelijke toetsing regionale waterkeringen (boezemkaden).		
6.4	Initiëren grondonderzoek primaire- en regionale waterkeringen beoordeling t.b.v. de dijk langs de Lek.		
7.	Doel: We beheren de waterkeringen en kunstwerken efficiënt en effectief, op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen.		
7.1	Het onderhoud van de waterkeringen geschiedt conform de bestaande onderhoudsprogramma's. In 2019 zal onderhoud aan 13 km dijkvakken worden uitgevoerd.		
7.2	Aandacht voor saneren van langer bestaande, niet urgente overtredingssituaties.		

1.3 Ambitie: De omgeving centraal stellen		
8.	Doel: We zorgen voor een soepel verloop van onderhoud aan de waterkeringen en beperken de hinder voor de omgeving	
8.1	Vaststellen uitvoeringsplan Toezicht en Handhaving.	
9.	Doel: We staan medegebruik van waterkeringen toe, waar mogelijk en gewenst;	
9.1	Afronding van de beleidsregel primaire waterkeringen.	
9.2	Actualiseren beleidsregels/algemene regels.	
10.	Doel: We zijn open en transparant en stellen beleid, regels en gegevens op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar voor derden.	
10.1	Vast te stellen leggers, beleidsregels en algemene regels worden via de website voor derden beschikbaar gesteld.	

Programma 2

		Q2	Q4
2.1 Ambitie: Optimaal en transparant watersysteembeheer			
11.	Doel: We houden het gebied bewoonbaar en bruikbaar, voorzien in de waterbehoefte en bevorderen de waterkwaliteit door een afgewogen en energie-efficiënt peilregime;		
11.1	Vaststellen van het peilbesluit Polder Prins Alexander.		
11.2	Vaststellen van het peilbesluit Polder Capelle.		
11.3	Bepalen waterbeschikbaarheid in twee deelgebieden (conform Visie Watervoorziening).		
12.	Doel: We beheren de watergangen en kunstwerken efficiënt en effectief op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen;		
12.1	Uitvoeren dagelijks onderhoud watergangen: 1. Actualiseren van de Ecolenkenkoers en deze publiceren via een publieksvriendelijke kaart op de website; 2. Opstellen gezamenlijk onderhoudsplan water en oevers met de gemeente Rotterdam en in uitvoering brengen via een gezamenlijke aanbesteding; 3. Implementeren van applicaties voor toezicht en inspectie van uitgevoerd dagelijks onderhoud in opdracht van het hoogheemraadschap.		
12.2	Uitvoeren buitengewoon onderhoud watergangen: In 2019 zal in circa 90 km. watergang buitengewoon onderhoud worden uitgevoerd. Hierbij komt naar verwachting circa 130.000 m ³ baggerspecie vrij.		
12.3	We voeren onder andere de volgende activiteiten uit ten behoeve van de implementatie van de Visie onderhoud watergangen.		

12.3.1	Opstellen kader voor omgang met onderhoud- en maatwerkplannen.		
12.3.2	Opstellen perspectief op de gebiedsgerichte toepassing van integrale controle als nieuwe toezichtsvorm.		
12.4	Renoveren of vervangen kunstwerken zoals; Start met renovatie van gemaal Groene Balkon; Start met renovatie van gemaal Broekweg; Afronden van het vervangen van de elektromotor van het gemaal Schilthuis Afronden van de renovatie van het gemaal Boezemland Afronden van de renovatie van de vacuuminstallatie in gemaal Abraham Kroes Voorbereiden van de vervanging van gemaal Oostpolder		
	Voorbereiden en starten met het grootonderhoud aan de peilscheiding Vlietkade		
12.5	Vaststellen van de uitgangspunten voor de nieuwe legger.		
12.6	Uitvoeren meetplan project Inzicht in Baggeraanwas.		
12.7	We verkennen de kansen van duurzame energie ontwikkelingen in ons watersysteem.		
13.	Doel: We treden bij incidenten en extreme situaties daadkrachtig en doelgericht op en beperken zo veel mogelijk de impact op de omgeving.		
13.1	In 2019 worden alle bestrijdingsplannen geactualiseerd.		
13.2	Voor de bestrijding van incidenten en calamiteiten implementeren we een nieuw opleiden, trainen en oefenen (OTO) plan.		
13.3	In 2019 wordt een nieuwe procesgerichte structuur voor de aanpak van incidenten en calamiteiten en de voorbereiding daarop geïmplementeerd.		

2.2 Ambitie: Via een gebiedsgerichte aanpak van wateropgaven naar oplossingen

14.	Doel: We weten wat de knelpunten zijn voor zowel waterkwaliteit, waterkwantiteit en grondwater in het gebied;		
14.1	Uitvoeren watersysteemanalyse van de Zuidplaspolder.		
14.2	We voeren samen met gemeenten klimaatstresstests uit in het kader van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.		
15.	Doel: We integreren water in ruimtelijke en beleidsplannen zodat het volwaardig wordt meegenomen en waar nodig sturend is;		
15.1	We werken samen met Provincie Zuid-Holland en de gemeente Zuidplas aan de vermindering van de problematiek van het Restveengebied Zuidplaspolder.		
15.2	We adviseren bij vraagstukken voor herinrichting in de Zuidplaspolder (o.a. Rode en Groene Waterparel).		
15.3	We denken mee en adviseren bij het project Rivier als Getijdepark.		

15.4	We werken met de gemeente Rotterdam mee aan de uitvoering van het Programma Rivieroever (Binnenrotte).		
15.5	We werken als partner mee aan het project Integrale Oplossing Leuvehaven.		
15.6	We leveren inbreng in de aanleg van de Rijksweg A16.		
15.7	We leveren inbreng in de voorbereiding van de verbreding van de Rijksweg A20 Gouda- Nieuwerkerk a/d IJssel.		
15.8	We leveren inbreng in het proces van ontwikkeling van omgevingsvisies van het Rijk, de provincie en gemeenten.		
16.	Doel: We voorkomen zo veel mogelijk wateroverlast en beperken schade;		
16.1	In het kader van het programma Wateroverlastopgave Rotterdam voeren we de volgende maatregelen uit: 1. Voorbereiden en starten met de uitvoering van de (deel)projecten in kader van Klimaatbestendige Agniesebuurt (SPONGE); 2. Voorbereiden en starten met de realisatie van het project Essenburgpark; 3. Herinrichting van de Robert Fruinstraat (Waterbestendige straat); 4. Herinrichting Coolsingel; 5. Urban Waterbuffer Het Nieuwe Instituut (Museumpark); 6. Binnenstedelijke Rotte: deelprojecten Linker Rottekade, Crooswijkse Bocht en Leuvekolk 7. Herinrichting Koningsveldeplein; 8. Duurzaam Schouwburgplein (Seven Square Endeavour) – Groenblauw dak De Doelen.		
16.2	In het kader van het uitvoeringsprogramma Zuidplaspolder voeren we de volgende maatregelen uit: 1. Voorbereiden en uitvoeren lokale watersysteemoptimalisatie nabij de Moordrechtboog; 2. Voorbereiden en plaatsen automatische stuw in peilgebied GPG-836 (Noordelijke Dwarsweg); 3. Voorbereiden realisatie inlaat West-Ringdijk -> peilgebied GPG 891 4. Het vervangen van de eerste stuwen en duikers in het hoofdwatersysteem		
16.3	Voorbereiden verbetering afvoer Polder Zestienhoven (gemaal Achterdijk)		
17.	Doel: We verbeteren de waterkwaliteit van de KRW-waterlichamen;		
17.1	We werken aan de uitvoering van het programma Kaderrichtlijn Water (KRW) 2016-2021, waaronder de volgende maatregelen: 1. Toekennen van subsidies voor de realisatie van natuurvriendelijke oevers door derden; 2. Voorbereiden van de realisatie van de oeverinrichting Rotte; 3. Voorbereiden van de realisatie van het Integraal plan Bleiswijkse Zoom.		
17.2	We leveren onze bijdrage aan de maatregelen van het integraal plan Kralingse Plas.		
17.3	Voorbereiding van het 3e KRW-plan 2022-2027.		

18.	Doel: We houden de waterkwaliteit ten minste op het huidige niveau en verbeteren deze waar mogelijk;		
18.1	We participeren in de landelijke en provinciale ontwikkeling voor het afleiden van doelen overige wateren.		
18.2	We dragen met advies en financiële middelen bij aan het verbeteren van de waterkwaliteit in stedelijk gebied.		
18.3	Voorbereiden en starten met de realisatie van de inlaten Kromme Geer en Zijde en Krimpen a/d IJssel en het vispasseerbaar maken van het gemaal Krimpenerwaard (POP3 maatregelen).		
19.	Doel: We realiseren een duurzaam, robuust en kosteneffectief watersysteem in de Krimpenerwaard, gericht op de functies in het gebied, zoals agrarisch gebruik en in het bijzonder nieuwe natuur.		
19.1	We werken mee aan de uitvoering van de Gebiedsovereenkomst Veenweiden Krimpenerwaard; 1. Voorbereiden van de realisatie van het nieuwe gemaal Achterbroek; 2. Starten met de voorbereiding en waar mogelijk de uitvoering van de overige (watersysteem) maatregelen.		

2.3 Ambitie: De omgeving centraal stellen			
20.	Doel: We staan open voor meervoudig gebruik van het watersysteem door burgers en bedrijven, waar mogelijk;		
20.1	We betrekken het medegebruik bij de afwegingen die we maken en werken de uitgangspunten waar nodig verder uit in beleid en regelgeving.		
21.	Doel: We voeren het vaarwegbeheer uit voor enkele regionale vaarwegen;		
21.1	We voeren de taken en maatregelen uit als overeengekomen met de provincie.		
22.	Doel: We hebben actueel inzicht in de toestand van de aangewezen zwemwateren en leveren onze bijdrage aan veilig zwemwater;		
22.1	We monitoren de zwemwaterkwaliteit gedurende het zwemseizoen (1 mei tot 1 oktober) en we delen de data met de provincie Zuid-Holland via het zwemwaterportaal. (www.zwemwater.nl).		
22.2	In samenwerking met Staatsbosbeheer werken we in het kader van het programma Kwaliteitsimpuls Krimpenerhout van de Groenalliantie aan de verbetering van de waterkwaliteit van de zwemplas Krimpenerhout.		
23.	Doel: We zijn open en transparant en stellen beleid, regels en gegevens op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar voor derden.		
23.1	Opstellen van de beleidsuitwerking Inrichting Watersystemen.		
23.2	Opstellen van exotenbeleid.		

Programma 3

		Q2	Q4
3.1 Ambitie: Doelmatige, doeltreffende en robuuste systemen voor afvalwaterverwerking			
24.	Doel: we waarborgen de kwaliteit van het effluent van de awzi's en voldoen altijd aan de wettelijke eisen		
24.1	Controle audit kwaliteitsmanagementsysteem certificering AWK.		
24.2	Start vervanging online meetapparatuur.		
24.3	Onderzoeken problematiek belasting zuiveringseenheid Kortenoord (o.a. naar discrepantie tussen gemeten en geheven ve's).		
25.	Doel: we beheren de zuiveringskringen efficiënt en effectief op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen		
25.1	Voorbereiden mogelijke maatregelen aanpassingen ontvangstwerk awzi Kralingseveer;		
25.2	Afronden aanpassing polymeer doseerinstallatie awzi Kralingseveer;		
25.3	Voorbereiden diverse renovaties awzi KV en opstellen planning en projectbegroting;		
25.4	Bijdrage aan Capelle aan den IJssel renovatie rioleindemaal Rivium;		
25.5	Bijdrage aan gemeente Rotterdam renovatie rioleindemalen;		
25.6	Bijdrage aan afkoppelen verhard oppervlak gemeente Lansingerland;		
25.7	Uitvoering onderzoek en maatregelen voor waarborgen gasveiligheid op Kralingseveer;		
25.8	Door ontwikkelen assetmanagement binnen het hoogheemraadschap brede programma assetmanagement;		
25.9	Uitvoeren van een discrepantieonderzoek naar verschillen tussen influentbelasting van AWZI's en inkomsten vanuit de zuiveringsheffing.		
26.	Doel: we benutten informatietechnologie en procesautomatisering optimaal voor een stabiel zuiveringsproces en betere prestaties		
26.1	Uitvoeren van BIWA maatregelen m.b.t. fysieke beveiliging en procesautomatisering.		
26.2	Door ontwikkelen informatiesystemen Z-info en Ultimo.		
26.3	Onderzoek naar en implementatie van nieuwe automatiseringsoplossingen en analyse- en optimalisatietools.		
27.	Doel: we voldoen met de transport- en zuiveringssystemen voor 100% aan de afspraken in de afvalwaterakkoorden		
27.1	Opstellen afvalwaterakkoorden gemeente Capelle a/d IJssel, zuiveringskring Kralingseveer en Groenedijk.		
27.2	Opstellen afvalwaterakkoorden gemeente Krimpenerwaard, zuiveringskringen Bergambacht, Ammerstol, Berkenwoude, Haastrecht en Stolwijk.		
28.	Doel: we treden bij incidenten en extreme situaties daadkrachtig en doelgericht op en beperken zo veel mogelijk de impact op de omgeving		

28.1	In 2019 worden alle bestrijdingsplannen geactualiseerd.		
28.2	Voor de bestrijding van incidenten en calamiteiten implementeren we een nieuw opleiden, trainen en oefenen (OTO) plan.		
28.3	In 2019 wordt een nieuwe procesgerichte structuur voor de aanpak van incidenten en calamiteiten en de voorbereiding daarop geïmplementeerd.		
29.	Doel: we zijn open en transparant en stellen ons beleid, regels en gegevens op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar voor derden		
29.1	Aanleveren alle benodigde gegevens over het transport en zuiveringsproces aan: - onze samenwerkingspartners in de keten; - het bevoegd gezag; - ten behoeve van diverse landelijke monitoren.		
29.2	Meer doen met data. Toepassen webservice Z-Info in diverse digitale communicatietoepassingen.		
29.3	Oplevering jaarlijkse monitoring Energie (MJA-3 en Klimaatmonitor).		
29.4	Aanleveren gegevens ten behoeve van de landelijke bedrijfsvergelijking zuiveringsbeheer 2018.		

3.2 Ambitie: Samenwerking en innovatie voor een duurzame en klimaatbestendige afvalwaterketen

30.	Doel: we bundelen de krachten met waterschappen, gemeenten en drinkwaterbedrijven om zodoende een samenhangend en doelmatig werkend (afval)waterketensysteem te realiseren en daarnaast samen de efficiency-doelstellingen uit het Bestuursakkoord Water		
30.1	Uitvoeren Verkenning OAS (Optimaliseren Afvalwater Systeem) awzi's Bergambacht, Ammerstol, Berkenwoude, Stolwijk en Haastrecht.		
30.2	Afronden Regionale Studie Fase 3 RoSA (Rotterdamse Samenwerking Afvalwaterketen).		
31.	Doel: we voldoen aan het Klimaatakkoord 2010-2020 door de energie efficiëntie van de zuiveringskringen jaarlijks met 2% te vergroten en in 2020 minimaal 40% van de energiebehoefte uit eigen duurzame opwekking te halen		
31.1	Realisatie van de installatie Themista op de awzi Kralingseveer. Oplevering in 2020.		
31.2	Start renovatie en aanpassing luchtbehandeling awzi Kralingseveer.		
31.3	Start realisatie bellenbeluchting Groenedijk.		
31.4	Start realisatie bellenbeluchting Kortenoord.		
31.5	Voorbereiden productie duurzame energie op diverse locaties.		
31.6	Uitwerking deelname Regionale Energie Strategie (RES) Midden-Holland / Capelle ad IJssel / Rotterdam-Den Haag.		
32.	Doel: we winnen nuttige grondstoffen terug uit het afvalwater, zoals fosfaat		
32.1	Mogelijkheden zoetwaterfabriek Kortenoord. Start systeemkeuze onderzoek naar technologieën/technieken en kosten. Afronding in 2020.		

32.2	Start onderzoek naar grondstoffenterugwinning op awzi Kralingseveer.		
32.3	Voortzetting onderzoek NEREUS terugwinnen energie, grondstoffen en water. Evides trekt, het hoogheemraadschap is observer. Is meerjarig onderzoek, loopt tot 2021.		

3.3 Schoner water door vermindering van emissies

33.	Doel: we minimaliseren, in samenwerking met andere waterschappen, gemeenten en sectororganisaties, de emissies van stoffen aan de bron, zodat deze geen beperkende factor meer vormen voor het bereiken van chemische en ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen		
33.1	Voorzetting uitvoering project Emissieloze kas, waarbij wordt nagegaan in hoeverre het project een extra impuls nodig heeft om het doel 'glastuinbouw emissieloos in 2027' te halen.		
33.2	Uitvoering Duurzaam Agrarisch Waterbeheer (DAW) Krimpenerwaard met melkveehouders in de Krimpenerwaard.		
33.3	Overleg over het aanwijzen van een visloodvrije plas in samenwerking met een hengelsportvereniging.		
33.4	Uitvoeren gebiedsgerichte controles door Toezicht en handhaving ter ondersteuning van het project Emissieloze kas.		
34.	Doel: we onderzoeken samen met andere partijen de mogelijkheden om de belasting van het oppervlaktewater door stoffen die risico's kunnen vormen voor het watersysteem en gebruikers, zoals gewasbeschermingsmiddelen, medicijnresten en microplastics te verminderen		
34.1	Onderzoek organische micro's en geneesmiddelen awzi Kortenoord in influent en effluent.		
34.2	Onderzoek naar een effectieve inzet van de Nitraat-app in de glastuinbouw.		
34.3	Onderzoek in samenwerking met LTO Noord afd. Krimpenerwaard naar het vervolg DAW Krimpenerwaard.		

Programma 4

		Q2	Q4
4.1 Ambitie: Doelmatig uitvoeren van wegbeheer gericht op de bereikbaarheid van wegen			
35.	Doel: We waarborgen continu de bereikbaarheid van de weg, zodat weggebruikers zich veilig kunnen verplaatsen;		
35.1	Uitvoeren van inspecties conform het inspectieplan.		
35.2	Actualiseren van de onderhoudsprogramma's wegen en kunstwerken.		
35.3	Uitvoeren van dagelijks onderhoud, groot onderhoud en reconstructies aan de wegen, bermen en bebakening.		
36.	Doel: We besparen kosten en verhogen de kwaliteit van dienstverlening door integrale taken samen uit te voeren met medeoverheden;		
36.1	intensivering van de samenwerking met gebiedspartners.		
36.2	participatie in landelijke en regionale werkgroepen.		
36.3	Continueren en uitbreiden gezamenlijke gladheidsbestrijding in de Krimpenerwaard.		
37.	Doel: We hebben binnen de planperiode duidelijkheid over de taakoverdracht;		
37.1	Op ambtelijk en bestuurlijk niveau vindt er afstemming plaats met gemeenten.		
38.	Doel: We beheren de wegen en kunstwerken efficiënt en effectief, op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen.		
38.1	Implementatie van essentiële onderdelen van assetmanagement; voor wegen en wegbruggen.		
4.2 Ambitie: Bijdragen aan een betrouwbaar en veilig wegennetwerk			
39.	Doel: We voorkomen ongevallen door onveilige situaties aan te pakken;		
39.1	Bij reconstructieprojecten worden wegen ingericht volgens het vastgestelde categoriseringsplan en Duurzaam Veilig.		
39.2	We verlenen vergunningen o.b.v. wegenverordening.		
40.	Doel: We dragen bij aan een wegennetwerk van voldoende kwaliteit;		
40.1	De wegen worden op een doelmatige wijze onderhouden waarbij de verkeersveiligheid leidend is.		
41.	Doel: We treden bij incidenten en extreme situaties daadkrachtig en doelgericht op en beperken zo veel mogelijk de impact op de omgeving.		
41.1	Uitvoeren van gladheidsbestrijding, doorstroming als gevolg van stremmingen, begeleiden crisisbeheersingsproces tijdens calamiteiten.		
41.2	In 2019 worden alle bestrijdingsplannen geactualiseerd.		
41.3	In 2019 wordt een nieuwe procesgerichte structuur voor de aanpak van incidenten en calamiteiten en de voorbereiding daarop geïmplementeerd.		
4.3 Ambitie: Wegbeheer afstemmen op de omgeving en de gebruiksfuncties			

42.	Doel: We betrekken de omgeving bij de realisatie van onze projecten en maatregelen;		
42.1	Verzorgen van doelgerichte communicatie naar burgers en bedrijven bij uitvoeringsprojecten.		
42.2	Uitvoeren burgerparticipatie bij locaties waar verkeersveiligheid moet worden verbeterd.		
42.3	Opstellen en bekendmaken tijdelijke verkeersbesluiten.		
43.	Doel: We zijn open en transparant en stellen beleid, regels en gegevens op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar voor derden.		
43.1	Inventarisatie van beheergegevens en beschikbaar stellen hiervan via internet.		

Programma 5

		Q2	Q4
Waterbeheer uitvoeren in directe verbinding met de omgeving			
44.	Doel: We gaan (bestuurlijk en ambtelijk) meer in gesprek met de omgeving;		
44.1	Het realiseren van een omgevingsgerichte werkwijze en deze borgen binnen de organisatie. Het Team Communicatie adviseert en ondersteunt de communicatie en participatieplannen van de vak afdelingen. En geeft uitvoering aan het communicatieplan voor de Omgevingswet.		
44.2	Investeren in ambassadeurs en netwerken, ook binnen het bestuur. Intern kijken we hoe we themagericht (bv; duurzaamheid, klimaatadaptatie) kunnen aansluiten bij externe netwerken.		
44.3	Binnen grote projecten betrekken we actief de lokale omgeving.		
44.4	Medewerkers zullen getraind worden om met onder meer mediation-technieken in overleg met bewoners en bedrijven te gaan.		
45.	Doel: We vergroten waterbewustzijn en interesse voor waterbeheer;		
45.1	Een tweede enquête over het waterbewustzijn en klanttevredenheid zal worden gehouden (awarenessonderzoek). De eerste was in 2017.		
45.2	Evaluatie van het educatieplan. En als gevolg daarvan bijsturing van dit plan.		
45.3	Het hoogheemraadschap neemt deel aan evenementen die aansluiten bij ons corporate communicatiestrategie.		
45.4	Door inzet van sponsor- en bijdrageregeling sturen we in het vergroten aan waterbewustzijn.		
46.	Doel: We vergroten zichtbaarheid en herkenbaarheid van het waterschap;		
46.1	We zetten onze communicatiemiddelen in diverse media integraal in. We werken gestructureerd aan de hand van een jaarkalender aan publiciteit voor het hoogheemraadschap.		
46.2	We vergroten onze zichtbaarheid door de inzet van digitale communicatietools (social-media en website) en aan te haken op actualiteiten.		
46.3	We starten een programma Dienstverlening voor onder meer het verbeteren van de kwaliteit en vindbaarheid van informatie op de website, het sneller afhandelen van (complexe) vragen van burgers en bedrijven en het vergroten van klantbewustzijn van medewerkers.		
46.4	We evalueren het instrument van continu meten van de klanttevredenheid als instrument om verbeterkansen voor onze dienstverlening in kaart te brengen, en breiden dat waar mogelijk uit.		

47.	Doel: we staan open voor initiatieven van derden en maken ruimte voor burgerparticipatie;		
47.1	De participatieaanpak zal onder andere in de bijdrage regeling verder inhoud krijgen.		
48.	Doel: We realiseren de benodigde ICT voorzieningen om de doelen 10, 23, 29 en 43 ten aanzien van het digitaal beschikbaar stellen van beleid, regels en gegevens uit te kunnen voeren. (organisatie doel)		
48.1	Het project “de digitale transformatie” brengt de digitale informatiebehoefte in kaart, beschrijft processen om deze informatie als data in systemen te kunnen vertalen en brengt waar mogelijk de juiste koppelingen aan in systemen.		
48.2	Doorontwikkeling van onze website; uitvoering geven aan het visieplan website en intranet het hoogheemraadschap. We maken onze website toegankelijker voor burgers en bedrijven.		
48.3	Documenten zullen digitaal worden opgeslagen.		
48.4	Optimaliseren en door ontwikkelen Zaakgericht werken ter voorbereiding op overgang naar het Digitale Stelsel Omgevingswet in het kader van de omgevingswet.		

Bijlage 3: Overzicht aanvragen sponsor- en bijdrageregeling 2019

Overzicht aanvragen BIJDRAGEREGELING 2019						
Onderwerp	Locatie	Datum aanvraag	Aangevraagd bedrag	Status aanvraag	Toegekend bedrag	Toelichting
Water Fenomena	Rotterdam Alexander	1-2-2018	€ 10.000,00	Toegewezen	€ 10.000,00	
Herinrichting buitenruimte/schoolplein	Berkenwoude	4-2-2019	€ 17.428,33	Toegewezen	€ 5.000,00	
Stenen voor Groen tijdens Week van Ons Water	Zuidplas	9-1-2019	€ 2.550,00	Toegewezen	€ 2.550,00	
Organiseren Klimaatcafe voor bezoekers	Lansingerland		€ 2.500,00	Toegewezen	€ 1.000,00	
De Natte Krat	Rotterdam	11-4-2019	€ 4.250	Toegewezen	€ 4.250,00	
Waterwijzer samen met Plastic Whale	Bergschenhoek	5-4-2019	€ 10.000	Toegewezen	€ 10.000,00	
Standbeeld Johan van Veen*	Cappele a/d IJssel	2-7-2019	€ 5.000	Toegewezen	€ 5.000,00	
Plaatsen regentonnen	Rotterdam		€ 3.200	Toegewezen	€ 3.200,00	
Verharding naar open grond	Krimpen a/d IJssel	9-9-2019	€ 514,17	Toegewezen	€ 250,00	
Groen-blauw schoolpein	Krimpen a/d IJssel	18-9-2019	€ 15.000	Toegewezen	€ 15.000,00	
Bijdrage aan WK Roeien	Eendragtspolder	27-12-2018		Afgehandeld		3 dagen meegedaan door excursies en stand
Boerderij Doolhof	Bergschenhoek	10-6-2019	bijdrage in natura	Afgehandeld		
150 jaar Jan Anne Beijerinckgemaal	Cappele a/d IJssel	7-6-2019	€ 2.000	Afgewezen		Loopt via andere routing subsidie
Herinrichting tuin i.v.m. wateroverlast	Nieuwerkerk a/d IJssel	31-12-2018	€ 1.489	Afgewezen		Particulier te kleinschalig
Wandelen voor water	Schoonhoven	20-3-2019		Afgewezen		Onvoldoende raakvlakken met kernactiviteiten
Dak loskoppelen van riool en regenwater infiltreren in de tuin	Rotterdam	20-4-2019	€ 775	Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere afkoppeltrajecten met effectieve bijdrage aan kerntaken.
Waterzak in kruipruimte	Bergschenhoek	21-3-2019		Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op

						grotere afkoppeltrajecten met effectieve bijdrage aan kerntaken.
Regenton		3-4-2019	€ 100	Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Subsidie groen dak	Gouda	3-4-2019		Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Subsidie rennovatie tuin	Bleiswijk	7-6-2019	€ 3.290	Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Landelijke activiteiten	Landelijk	8-6-2019	€ 4.000	Afgewezen		Niet effectief en innovatief genoeg - jaarlijkse contributie past niet in bijdrageregeling
Subsidie groen dak	Zoetermeer	20-6-2019		Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Subsidie groen dak	Rotterdam	27-6-2019		Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Pilot maaikwerk sloot en slootkant voor biodiversiteit	Krimperwaard	28-6-2019		Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere afkoppeltrajecten met effectieve bijdrage aan kerntaken.
Aanbrengen sedumdak appartementencomplex	Rotterdam	12-7-2019		Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere afkoppeltrajecten met effectieve bijdrage aan kerntaken.
Regenton	Rotterdam	26-8-2019		Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Drie Duurzame Dagen	Zuidplas	?-9-2019	€ 1.000,00	Afgewezen		Kan niet 2 keer per jaar bijdrage worden verleend aan zelfde organisatie. Wel meegewerkt door daar te staan met watertafel
Aanleg groen sedumdak	Zoetermeer	16-10-2019	€ 3.000,00	Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Blauw/groene omgeving speelruimte kinderdagverblijven	Rotterdam	8-11-2019	€ 47.106	Afgewezen		Plannen zijn niet vernieuwend genoeg en dragen onvoldoende

						bij aan doelen in WBP.
Regenton en groen sedumdak	Waddinxveen	30-11-2019	€ 2.252	Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Klimaatadaptief maken tuin	Krimpen aan de Lek	4-12-2019	€ 1.850	Afgewezen		HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.

SPONSORVERZOEKEN 2019						
Onderwerp	Locatie	Datum aanvraag	Aangevraagd bedrag	Status aanvraag	Door D&H toegekend bedrag	Toelichting
Project Maanvloed	Rotterdam	21-6-2019	€ 1.940	Afgewezen		te weinig raakvlak
Standbeeld Johan van Veen*	Cappele a/d IJssel	2-7-2019	€ 5.000	Toegewezen	€ 5.000,00	
Klimaatwand 1900-2050	Oosterhout	8-11-2019		Afgewezen		Geen geschikte locatie in gebied

* Standbeeld Johan van Veen wordt gefinancierd uit zowel de bijdrage- en sponsorregeling (50/50).

Bijlage 4: Overzicht verzamelkredieten 2019

Programma	Omschrijving verzamelkrediet in programmabegroting 2019	Omvang	Realisatie:
1	Reconstructies van primaire waterkeringen	€ 700.000	€ 700.000
2	Renovatie kunstwerken 2019	€ 558.000	€ 163.983
2	Kansenkrediet Wateroverlastopgave Rotterdam	€ 50.000	€ 0
3	Beluchting Kortenoord en Groenendijk (Vorbereidingskrediet)	€ 110.000	€ 66.020
3	Renovatie rioolgemaal Rivium	€ 50.000	€ 0
3	Energiebesparingsmaatregelen	€ 125.000	€ 115.083
4	Vervanging wegbruggen	€ 725.000	€ 369.427
4	Vervanging materieel waterkering en wegen	€ 175.000	€ 45.766

Toelichting

Programma 1	- De reconstructie binnentalud Groenendijk fase II en reconstructie buitentalud Schaardijk zijn qua planning en financiën voorspoedig verlopen waardoor na oplevering budget is overgebleven. Met het resterend budget is gestart met reconstructie buitentalud Nijverheidstraat. Op 10 september 2019 is het college hierover geïnformeerd. Alle werkzaamheden zijn uitgevoerd binnen het in programmabegroting 2019 beschikbaar gestelde verzamelkrediet voor programma 1 'waterveiligheid'.
Programma 2	- In 2019 zijn 10 projecten van nog openstaande kredieten uit

	voorgaande jaren opgeleverd. De achterstand van werkzaamheden uit oude verzamelkredieten wordt langzamerhand ingehaald. Een deel van de werkzaamheden uit 2019 is verschoven naar 2020. - De renovatie van gemaal Groene Balkon is nog niet in voorbereiding. In de loop van 2021 zal dit project kunnen gaan starten. Gebleken is dat totale nieuwbouw hier noodzakelijk is, waarbij rekening met vismigratie wordt gehouden. - Renovatie inlaat De Zespunt, is doorgeschoven naar 2020. - Het 'kansenkrediet' wordt ingezet voor het project Heliport. In de maart VV 2020 zal de verenigde vergadering hierover worden geïnformeerd.
Programma 3	- De voorbereiding voor de vervanging van de beluchting door bellenbeluchting zijn afgerond en het krediet voor de uitvoering is verleend. - Het verzamelkrediet voor energiebesparing 2017 is uitgeven aan diverse onderzoeken en maatregelen voor energiebesparing.
Programma 4	- In 2019 zijn 8 bruggen vervangen. Uit het krediet 2019 moeten nog 2 bruggen in het 1e kwartaal 2020 uitgevoerd worden. - Ook het krediet materieel waterkering en wegen moet nog open blijven staan. Er zijn vanuit het krediet bestellingen gedaan waarvan de levering nog moet plaatsvinden.